Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 2 (19. 970) • 1988 йил 3 январь, якшанба • Баҳоси 3 тийин.

ЙИЛНИНГ ИЛК ХУШХАБАРЛАРИ

ВАҚТНИ ҚАДРЛАЙ БИЛИШ МАҲОРАТИ

● СИРДАРЬЯИРСТРОЙ трестига қарашли 1-механизациялашган кўчма колонна бульдозерчиси Иван Дробишев беш йиллик топшириқни икки йилда уддалади ва салкам 600 минг куб метр тупроқ сурди. Бу воқеа Янги йил арафасидаги умумий муваффақият билан бир вақтга тўғри келди — механизациялашган кўчма колонна коллективи Ворошилов районидаги хўжаликлардаги коллекторларни тозалаш ишларини қисқа муддатда сифатли адо этди.

И. Дробишевнинг фикрича, механизациялашган колоннадаги барча бўғинлар, ҳар бир меҳнаткаш ишининг аниқ-пухта ташкил этилганлиги, техника қарови ўз вақтида ўтказилиб, у яхши сақланганлиги, иш графигини тиғизлаштириш учун вақтдан тежаб фойдаланилганлиги муваффақият гарови бўлди.

(ЎзТАГ).

ҚАЛБ АМРИ БИЛАН

Мана, бир неча йилдирки, Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлигига қарашли «Узтюмендорстрой» трестининг 1-йўл-қурилиш бошқармаси коллективи узоқ Тюмень областида бунёдкорлик ишларини бажармоқда. У трестнинг илғор бўлинмаларидан бири бўлиб, социалистик мусобақада яхши натижаларга эришиб келяпти.

Ўзбекистонликлар мақсад сари дадил интилмоқдалар. Улар ҳар йили камида 50 километрдан автомобиль йўлларини қуриб фойдаланишга топширмоқдалар. Бу, республикамизнинг Ғарбий Сибирь бойликларини ўзлаштириш ишига қўшаётган муносиб ҳиссасидир.

Тюмень областида йўлсозлардан ташқари бинокорлар ҳам меҳнат қилишмоқда. Бу ерда «Главташкентстрой» ихтиёрида «Узбектюменжилстрой» қурилиш-монтаж поезди ташкил этилган. Қурувчилар кўплаб уй-жойлар, болалар боғчалари, мактаблар қуриб, беш йилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли якунладилар.

— Бизнинг янги, 1988 йилдаги режаларимиз янада салмоқли, —дейди республикамиз вакилларидан М. Абдухолиқова. —Ўтган йилги ютуқларни мустаҳкамлаш ва янада кўпайтиришни бош вазифа қилиб қўйганмиз.

Прораб Муҳаббат Абдухоликованинг «Главташкентстрой» системасига ишга кирганига ўн уч йил бўлди. У қалб амрига қулоқ солиб 1986 йилда оиласи билан Тюмень областига ишга келди. Орадан кўп ўтмай, ҳамкасблари уни бу ерда қурилиш-монтаж поезди касаба союз комитети раислигига сайлашди. Чунки Муҳаббат Абдухолиқова адолатли, ғамхўр, сўзи ва иши билан ҳамма вақт ёрдамга келишга тайёр инсон, дейишади у ҳақда фахрланиб.

• Замондошларимиз

С. Величкин фотоси. (ЎзТАГ).

ЯНГИ ЙИЛ меҳнат, ақл-идрок ва инсонпарварликнинг янги ғалабалари йили—тинчлик ва эзгулик йили бўлиб қолсин

ИНТЕНСИВЛАШ—ПАХТАЧИЛИКНИ ЮКСАЛТИРИШНИНГ ОЙДИН ЙЎЛИ

Мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришнинг стратегик йўлини белгилаб берган КПСС XXVII съездида ягона халқ хўжалик комплексини ривожлантиришга ҳамма республикаларнинг қўшадиган ҳиссаси уларнинг ўсган иқтисодий ва маънавий потенциалига мувофиқ бўлиши зарурлиги уқтирилган эди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VII пленуми КПСС Марказий Комитетининг Ўзбекистон ССРда пахтачиликни ривожлантиришдаги жиддий камчиликлар тўғрисидаги кўрсатмаларини бажариш юзасидан республика партия ташкилотининг вазифалари ҳақидаги масалани айни шу йўл-йўриқлар нуқтаи назаридан муҳокама қилди. Зотан, пахтачиликни тубдан қайта қуриш, жадаллаштириш талабларига монанд равишда юксалтириш республикамизни социал-иқтисодий ривожлантириш ҳамда унинг мамлакат халқ хўжалиги комплексига қўшадиган ҳиссасини кўпайтиришда принципиал аҳамиятга эгадир.

Пленумда қайд қилиндики, салбий ҳодисаларни таг-томири билан тугатишга, уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлашга қаратилган йўлнинг амалга оширилиши пахтачиликдаги турғунлик жараёнлари ва салбий тенденциялар ривожланишини тўхтатиб қолиш имконини берди. Кейинги йилларда пахта тайёрлаш системаси қайта қурилганлиги, хўжаликлар билан пировард маҳсулот — тола учун ҳисоб-китоб қилишга ўтилганлиги пахта маҳсулоти чиқишини кўпайтиришга ва колхоз-совхозлар экономикасини мустаҳкамлашга ижобий таъсир қилди.

Аммо давлатимиз экономикасини жадал ривожлантириб, социал-иқтисодий тараққиётда туб бурилиш ясаш мақсади мамлакатда тайёрланаётган жами «оқ олтин»нинг 60 процентдан кўпроғини етказиб бераётган Ўзбекистон пахтачилигида туб сифат ўзгаришлари қилишни тақозо этмоқда. Пахтачиликнинг бугунги даражаси республиканинг реал имкониятларига ҳам, шу муҳим тармоқни ривожлантиришга давлат сарфлаётган катта маблағларга ҳам мувофиқ эмаслиги пленумда партиявий принципиаллик билан рўй-рост айтилди.

Ҳақиқатда республика пахтачилиги юксалиш учун хизмат қиладиган катта потенциал имкониятга эга. Чунончи, айни вақтда 1200 та йирик замонавий хўжалик иш кўрмоқда, улар тасарруфидаги суғорма ерлар 3,5 миллион гектарга боради. Колхоз ва совхозлар ихтиёрида мўл-кўл меҳнат ресурслари, 257 мингта трактор, пахта териш машинаси, дон комбайнлари бор. Ҳар йили олинадиган минерал ўғитлар 1,3 миллион тоннани ташкил этади. Сув омборларининг ҳажми 18 миллиард кубометрдан ошади, ирригация тармоқлари узунлиги 120 минг километрга тенг. Хўжаликларда 100 мингга яқин олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислар хизмат қилиб турибди. Умуман олганда, кейинги ўн йил мобайнида республика агросаноат комплексини ривожлантиришга салкам 28 миллиард сўм сарфланди.

Республикада шу имкониятлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланиб, гектар самарадорлигини муттасил ошираётган, сифатли тола олаётган, меҳнатни оқилона ташкил этиб, таннархни арзонлаштираётган хўжаликлар, ҳатто, районлар ҳам бор. Қумқўрғон, Чиноз, Шўрчи, Пискент, Олот, Ғиждувон, Шуманай, Хонқа, Мирзачўл, Ўзбекистон ва бошқа бир қанча районлар хўжаликлари бунга мисол бўла олади. 1987 йилги иқлим шароитлари ғоят қийин келган паллада 26 район, 348 колхоз ва совхоз, 9 мингдан зиёд бригада пахта тайёрлаш планини бажаришга эришдилар. Бу ютуқлар тармоқда ишларни қайта қуриш тобора кучайиб, сезиларли натижалар бераётганлигининг аниқ кўрсаткичидир, деб баҳоланди пленумда.

Пленумга тайёргарлик кўриш ва унинг иши жараёнидаги батафсил, объектив таҳлил агросаноат комплексига раҳбарлик борасида партия, совет ва хўжалик органларининг ишида неча йиллар мобайнида таркиб топган консерватив ёндашувлар касрига пахтачиликни юритишда туб сифат ўзгаришлари рўй бермаганлигини тасдиқлади. Ерни қадрламаётган, техника воситаларини эҳтиёт қилиб ишлатмаётган ёки қантариб қўйган, сувни исроф қилаётган, ўғитларни, ўсимликларни химиявий муҳофазалаш воситаларини пала-партиш ишлатаётган, фан-техника ва илғор тажрибанинг синовдан ўтган имкониятларига менсимай қараётган хўжаликлар раҳбарлари ва мутахассислари, район ва областлар раҳбарларининг эскича иш услубидан воз кечолмаётганликлари пахтачиликни юксалтириш олдида тўғаноқ бўлиб турибди. Жиззах, Сирдарё, Қашқадарё областлари, Қорақалпоғистон АССРдаги 66 совхозда гектаридан атиги 10 центнердан сал ошириб ҳосил олингани инсофданми!! Ахир, бу хўжаликларни барпо этишга давлат 2,5 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарфлаган-ку! Улар бўлса самара бериш, қилинган харажатларни қоплаш ўрнига ҳаммаси биргалашиб йилига 45 миллион сўмдан зиёд зарар келтирмоқда. Ваҳолонки, республикада ибрат олса арзийдиган, план бўйича ҳосилдорлик 30-35 ва ҳатто 40 центнерни ташкил этаётган хўжаликлар, районлар бор. Шу билан бирга бошқа бир кўнгилсиз манзарадан ҳам кўз юмиб бўлмайди: 1 миллион гектардан ортиқ ерда ҳар гектар ҳисобига 25 центнердан камроқ, шу жумладан, 400 минг гектарда 20 центнердан, 230 минг гектарда эса 15 центнердан озроқ пахта етиштириляпти. Агросаноат комплекси муаммолари бўйича КПСС Марказий Комитетида ўтказилган илмий-амалий конференцияда Ўзбекистонда гектар бошига 1 тонна кам пахта хом ашёси олинаётганлиги адолатли танқид қилинди.

Пленумда пахтачиликдаги турғунлик сабабларининг илдизлари очиб ташланди. Республикада деҳқончилик маданиятини ошириш тўғрисида чинакамига қайғурилмай қўйди. Аввало, ҳосилдорликни оширишнинг энг зарур шарти —алмашлаб экишни менсимаслик, экинларни жойлаштиришнинг илмий асосланган структурасини бузиш одати таркиб топди, майдонларнинг аксариятига чигит экилаверди. Чунончи, Бухоро, Навоий, Сирдарё, Андижон, Наманган областларида алмашлаб экишда ғўза ўстириладиган майдонлар салмоғи 75—78 процентга етди, айрим хўжаликлар ва районларда у аслида танҳо экин бўлиб қолди. Умуман, республикадаги ерларнинг пахта билан банд бўлиши 72 процентга борган, беданинг улуши эса илм-фан тавсия этган 25—30 процент ўрнига барча экинзорларнинг 14,5 процентини ишғол этади.

Пленумда республика Давлат агросаноат комитети, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими, «Узгипрозем» институти, «Союзхлопок» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотлари, район ва область партия комитетлари алмашлаб экишда шундай нобоп ҳолат рўй беришига бефарқ қараганликлари жиддий равишда кўрсатиб ўтилди. Қабул қилинган қарорда алмашлаб экиш борасидаги тартибсизликларга қатъиян барҳам бериш, 1990 йилгача барча пахтакор хўжаликларда бу системани тўла ўзлаштириш зарурлиги муҳим вазифа қилиб қўйилди.

Жиддий муаммолардан бири тўқимачилик саноатига юқори сифатли тола кераклигини назарда тутмай, муайян навларни экиш масалаларида ҳали ҳам ялпи ёндашув устунлик қилаётганидир. Районлаштирилган ва истиқболли навларни жойлаштириш плани йил сайин қўпол равишда бузилмоқда, оқибатда навлар аралашиб кетиб, сифатга путур етмоқда. Жумладан, ўтган йили хўжаликларнинг 45 проценти экказ чигитлар ўнлаб навлардан иборат бўлди. Элита — уруғчилик хўжаликларининг тўртдан бир қисмигина сара уруғ бераётгани, пахта тозалаш заводларининг тўртдан уч қисмида ихтисослаштирилган лабораториялар йўқлиги тоқат қилиб бўлмайдиган ҳолдир. Ана шунга ўхшаш нуқсонлар оқибатида ўтган йили пахта майдонларининг ярмигагина биринчи класс уруғлик экилди. Бунинг устига ҳар гектарга нормадагидан 1,5 баравар кўп уруғлик чигит сарфланиши хом ашё таннархига таъсир қилаётир.

Тармоқни интенсивлашга халақит бераётган бу нуқсонни бартараф этиш учун пленум республика Давлат агросаноат комитети, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси олдига толаси юқори сифатли бўлган, касалликларга ва зараркунандаларга чидамли, тезпишар, серҳосил ғўза навларини яратиш мақсадида уруғчилик ва селекция соҳасидаги илмий ишланмаларни жадаллаштириш учун илмий муассасалар куч-ғайратларини бирлаштириш вазифасини қўйди. Бинобарин, жойлардаги партия, совет органлари районлаштирилган ва истиқболли навларни экиш плани бузилиши фактларига қатъиян барҳам беришлари керак.

Пленум минерал ўғитлардан агрохимия карталари асосида оқилона фойдаланиш, ғўзани касалликлар ва зараркунандалардан ҳимоя қилишнинг биологик ва қўшма методларини кенг қўллаш, ғўзани дефолиация қилиш муаммоларини ҳал этиш пахтачиликни интенсивлашнинг муҳим омиллари эканлигини уқтирди ва бу борадаги долзарб вазифаларни аниқ белгилаб берди.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш проблемаси уни интенсивлашнинг пойдеворидир. Шунинг учун ҳам пленумда бу масалага алоҳида эътибор берилди, республикада техниканинг аҳволи ғоят хароб эканлиги ва ундан самарасиз фойдаланилаётганлиги очиб ташланди. Хўжаликларда пахта териш машиналарининг учдан бир қисми, ҳар тўрт тракторнинг бири бекор туриши ўтакетган хўжасизлик эмасми! Уларнинг ремонти ва қаровига бўлса, 250 миллион сўмгача ёки янги техникани сотиб олиш харажатларининг қарийб 80 проценти сарфланмоқда. Бунинг устига йиғим-теримни механизациялаш соҳасидаги ишлар олға босиш ўрнига аксинча орқага кетяпти. Шунинг оқибатида теримга шаҳарликларни, студентлар ва ўқувчиларни жалб этишдан воз кечиш нияти орзулигича қолмоқда. Пленумда қилинган докладда, маърузачиларнинг сўзларида, қабул қилинган қарорда агросаноат комплекси бўлинмалари, корхоналари, фан ва техника муассасаларининг раҳбарлари эътибори мавжуд техникадан фойдаланишни яхшилаш ва анча такомиллаштирилган янги техникани тезроқ яратиш асосида пахтани машинада териб олиш даражасини бутун чоралар билан ошириш, ҳосилнинг камида 60 процентини машиналарда териб олиш билан боғлиқ юмушларни пайсалга солмай илдам бажаришга қаратилди.

Пленум кейинги йилларда ирригация-мелиорация соҳасида қарор топган турғунлик сабабларини очиб ташлаб, уни равнақ топтириш йўлларини белгилаб берди. Бундан буён янги ерларни зўр бериб ўзлаштиришдан воз кечилади, давлат маблағларининг 70 процентдан кўпроғи суғориладиган майдонларни таъмирлашга сарфланади, фан-техника тараққиёти ютуқлари, суғоришнинг сувни тежайдиган технологиялари ирригация ва мелиорацияга актив жорий этилади. Бу борада Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, «Средазирсовхозстрой» ва республика Давлат агросаноат комитети баҳамжиҳатликда иш кўришлари ҳал қилувчи роль ўйнайди. Область ва район партия комитетларидан эса сув хўжалиги ҳамда агротехника ишлари бутун комплексининг бажарилиши устидан қатъий контрол ўрнатиш талаб қилинади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленумида пахтачилик экономикаси масалаларининг аҳамияти ҳам алоҳида уқтирилди. Ҳисобини билмаган нақдинасидан айрилади, дейди доно халқимиз. Эндиликда саноатда бўлгани каби аграр секторда ҳам ишлар ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш, ўз харажатларини ўзи қоплаш, ўзини-ўзи бошқариш йўлидан боради, тайёрга айёрлик батамом барҳам топади. Хўжалик юритишнинг бундай янги шароитларида оддий меҳнаткашдан тортиб, мутахассис ва раҳбарларгача ишнинг иқтисодий методлари ҳамда илғор технологияларни оммавий ўрганиб олишларига эришиш даркор. Меҳнатни ташкил этишнинг пудрат формалари, ишлаб чиқаришнинг цех структураси, хўжалик ҳисобини реал жорий этиш, иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш, тежамкорлик шахсий ҳамда ижтимоий манфаатларни уйғунлаштиришнинг самарали дастакларидир. Хўжалик юритишнинг иқтисодий методлари амалий жиҳатдан ўзлаштирилиши барча даражалардаги кадрлар масъулиятини ошириш билан қаттиқ боғлиқ эканлигини область, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари доимо диққат марказида тутишлари шарт.

Партиямиз халқ хўжалигини жадал юксалтиришнинг бевосита ижрочиси инсон омилини активлаштиришга биринчи даражали аҳамият бермоқда. Шу маънода пахтачиликни янада юксалтириш масалалари қишлоқни социал жиҳатдан қайта қуриш билан узвий боғлиқ ҳолда ҳал этилсагина, яъни уй-жой ва маданий-маиший қурилиш программаларини рўёбга чиқаришга, қишлоқ меҳнаткашларига зарур меҳнат ва турмуш шароитларини яратишга алоҳида эътибор берилсагина кўзланган мақсадга эришилади. Бу ҳақиқат маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, касаба союз ва хўжалик органлари учун доимий дастурилламал бўлиши керак.

Пленумда салбий ҳодисаларнинг оқибатларини бартараф қилишда, энг зарурий, кўп жиҳатдан нозик муаммоларни ҳал этишда КПСС Марказий Комитети ва мамлакат ҳукумати республикага ғоят хайрихоҳлик билан жуда катта ёрдам бераётганликлари алоҳида таъкидланди. Партия Марказий Комитети пахтачиликни ривожлантиришда республика партия, совет, хўжалик органларининг катта камчиликларини кескин ва ҳақли танқид қилиб, 1988—1990 йилларда пахта толаси тайёрлаш планини анчагина камайтириш ҳақида қарор қабул қилди. 1988 йил топшириғи 500 минг тонна камайтирилди, план 5 миллион 250 минг тонна пахтани ёки 1 миллион 680 минг тонна толани ташкил этади. Қабул этилган қарор Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, «Средазирсовхозстрой», ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими, «Узсельхозхимия», «Союзхлопок» бирлашмалари, илмий-тадқиқот муассасалари, машинасозлар зиммасига пахтачиликни қисқа муддатларда ва имкони борича юксак самарадорлик билан тубдан қайта қуриш, тармоқни замонавий, илмий асосланган агротехникага кўчириш масъулиятини юклайди. Бу ишларнинг ҳаммасига партия комитетлари билимдонлик билан бошчилик қилишлари, маҳаллий Советлар, касаба союз, комсомол, назорат органлари фаолиятини пленум қўйган мақсад сари йўналтириб боришлари даркор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми пахтачилик проблемаларини безаксиз реализм ва партиявий масъулият позицияларида туриб муҳокама қилди ва пахтачилигимиз келажаги учун ғоят муҳим қарорни ишлаб чиқди. Унда тармоқни интенсивлаш вазифалари аниқ-равшан белгиланган, уларни амалга ошириш йўл-йўриқлари, манба ва дастаклари бирма-бир кўрсатилган. Эндиликда пленум ҳужжатларининг моҳияти ҳар бир пахтакор, механизатор, ирригатор, химизатор, хуллас, агросаноатнинг пахтачилик билан боғлиқ ҳар бир меҳнаткаши, хусусан, ҳар бир коммунистнинг онгига чуқур сингиши ва амалий ҳаракат қўлланмасига айланиши бошланғич партия ташкилотларидан тортиб, область партия комитетларининг сиёсий ва ташкилотчилик ишларига боғлиқдир. Бу ишга идеология активлари, оммавий ахборот воситалари, адабиёт ва санъат арбоблари, агитатор ва пропагандистлар ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишлари зарур.

Умумхалқ, умумпартиявий, умумдавлат иши бўлмиш пахтачилик турғунликдан интенсивлашнинг ойдин йўлига албатта чиқиб олади, «оқ олтин» ўлкаси —республикамиз ўз шон-шуҳратини халол меҳнати билан яна тиклайди. Махсус ўтказилган пленумнинг эзгу мақсади, КПССнинг жанговар отряди—Ўзбекистон партия ташкилотининг азму қарори ана шундай. Бу партиямизнинг барча жабҳаларда ишни қайта қуриш даъватига амалий жавоб бўлади.

ТИЙИН СЎМНИ ТЕЖАЙДИ

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг биринчи металлургия цехида инженер И. Асадов бошлиқ смена, агар таъбир жоиз бўлса, янги, 1988 йил ҳисобини очиш шарафига муяссар бўлди. Тўғри, бу смена янги йил учун ишлашни ўтган йилиёқ бошлаган эди. Аммо бу йилги илк ҳисобни соат 8.00 да бошлади. Ундан кейин В. Суворов, сўнгра эса Г. Мингулов етакчилик қилаётган сменалар ишга киришдилар.

— Бу йил, — ҳикоя қилади комбинат директори И. Мақсудов, — корхона тўла хўжалик ҳисобига ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлашга ўтади. Шу муносабат билан фақат давлат буюртмасини қабул қилиш билан чекланмай, маҳсулотларимизни сотиб оладиган бошқа истеъмолчиларни ҳам қидириб топишимизга тўғри келди. Умуман олганда, комбинат маҳсулотларини етказиб бериш тўғрисида саккиз мингтадан кўпроқ шартнома туздик. Биз буни, энг аввало, мумкин қадар пландан ташқари кўпроқ фойда олиш учун қилдик. Агар планга қўшимча фойда кўпайса, шунинг эвазига корхонанинг ҳар хил фондларини анча ошириш имконияти туғилади. Ўзингиз ўйлаб кўринг: агар планда белгиланган миқдорда олинадиган фойданинг 20 проценти корхонада қолса (қолгани давлат бюджетига, министрлик фондига ўтади ва ҳоказо), пландан ташқари фойданинг 70 проценти бизнинг ихтиёримизда бўлади. Хуллас, ишлаб чиқариш ҳажмини оширишдан, энг аввало, коллектив манфаатдордир.

Энди биринчи цехга қайтайлик .Бу йил у молибдендан тайёрланадиган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни 3,7 процент ўстириши керак. Агар цехдаги ускуналарнинг ҳаммасидан қарийб юз процент фойдаланилаётганлигини назарда тутсак, очиғи, бунга эришиш ниҳоятда қийин. Лекин цех бошлиғи В. Базаев ҳам, ишчилар ҳам умидни катта қилишяпти. Ҳар ҳолда улар топшириқларни бажаришга ишонишади. Цех кейинги йилларда, янги, замонавий ускуналар билан бойиди. Барча ишчилар техник таълимнинг тўла курсини ўтдилар. Иш шароитлари бирмунча яхшиланди.

— Ҳозирги асосий вазифа, — дейди цех бошлиғи, — асбоб-ускуналардан янада самаралироқ фойдаланишга эришишдан, кўпроқ маҳсулот олишни таъминлашдан, бракка йўл қўймасликдан иборатдир.

Янги йилнинг биринчи кунида барча сменалар ана шу вазифаларни дуруст уддалашди. Худди графикда белгиланганидек, ўн минглаб сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Уларнинг бирортасида ҳам брак топилмади.

Биринчи сменада печь аппаратчилари: С. Муҳаммадиева ва М. Агафимушкина, иккинчи сменада эса Н. Кобзиров бошлиқ бригада, учинчи сменада бўлса Р. Жумашев етакчилик қилаётган бригада бошқаларга нисбатан яхши ишладилар. Ҳамма вақт бўлганидек, навбатчи слесарлар Р. Амалов, Х. Мадалимов ва Р. Йўлдошевлар виждонан тер тўкдилар.

Мен суҳбатлашган кишиларнинг ҳаммаси хўжалик ҳисобига ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ўтилишини қўллаб-қувватлаяптилар. Чунки янгича шароитларда ишлаш ҳар бир тийинни ҳисоблашга, ишлаб чиқаришни ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашнинг янги резервларини қидириб топишга мажбур қилади. Айни пайтда ишчилар зудлик билан ечилиши лозим бўлган масалалар тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини очиқ-равшан гапирдилар. Улар, Москва яқинидаги Воскресенск шаҳрининг турдош корхонаси, Одесса областидаги шундай ишлаб чиқариш коллоид-графит аралашмаси етказиб беришни тез-тез барбод қилиб турса, қандай қилиб бир маромда ишлай оламиз, деб сўрадилар. Бунинг устига ана шу аралашманинг сифати ҳам ҳамиша кўнгилдагидек бўлавермайди. Комбинатдаги асбоб-ускуналарнинг 40 проценти йигирма йилдан зиёд вақтдан бери ишлатилмоқда. Шу боис уларни ремонт қилишга кўплаб куч ва маблағ сарфланмоқда. Бу нарса ўз навбатида маҳсулот таннархига ва корхона оладиган фойдага салбий таъсир кўрсатмоқда. Бундан чиқадиган хулоса шуки, СССР Рангли металлургия министрлиги комбинат реконструкциясини жадаллаштириши лозим.

Хўжалик ҳисобига маҳаллий ўзига хос шароитлар ҳам халақит бермоқда. Ҳар йили комбинатнинг юзлаб ишчиларини колхоз ва совхозларга, пахта йиғим-теримига жалб этишади. Уларга ҳақни эса корхона тўлайди. Ўтган йили 480 нафар ишчи икки ой мобайнида пахта теримида бўлди. Уч юз ишчи эса ҳар куни бир кунлик пахтага чиқиб турди. Беш юз киши бўлса ҳар якшанба куни пахтакорларга чиқиб ёрдам берди. Ҳаммаси бўлиб корхона бундан 40 минг киши-кунини йўқотди.

Н. ГЛАДКОВ,
(«Правда» мухбири).
Тошкент шаҳри.

(«Правда», 1988 йил 2 январь).

ЯНГИ ФАБРИКА ИШГА ТУШДИ

ОБЪЕКТЛАРГА — КЕНГ ЙЎЛ

ҚЎҚОН. (ЎзТАГ мухбири В. Татаринов). Янги йил арафасида Қўқон пайпоқ-йигирув бирлашмасида ишга туширилган янги фабрика йилига 16 миллион жуфт болалар пайпоқлари тайёрлаб беради. Фабрикани 14-қурилиш тресги коллективи барпо этди.

Корхона цехларида беш юздан зиёд пайпоқ тўқийдиган автоматлар, кеттель-тикув машиналари, калавани бўяш аппаратлари ҳамда мамлакатимизда ва Чехословакияда ишлаб чиқарилган бошқа ускуналар ўрнатилган. Бу техникани ишлатишда 850 киши қатнашмоқда.

Янги қувватларни ишга туширишни тезлаштириш учун трикотажчиларнинг ўзлари — бирлашма мутахассислари монтажчилар ва созловчилар билан ёнма-ён меҳнат қилдилар. Янги фабрикани ишга тушириш жараёнидаёқ дастлабки 125 минг жуфт болалар пайпоғи ишлаб чиқарилди.

Қўқон трикотажчилари фабриканинг лойиҳадаги қувватини норматив муддатлардан икки баравар тезроқ — 1988 йилнинг 1 июлига қадар ўзлаштириш мажбуриятини олдилар.

БРИГАДА ИЛҒОРЛИКНИ ҚЎЛДАН БЕРМАЯПТИ

● УЧҚЎРҒОН. Нон маҳсулоти комбинатидан Муродулла Ҳайдаров бошлиқ комплекс бригада кенгаши кучларни қайта жойлаштиришнинг дастлабки натижаларини чиқарди.

Бундан бир йил илгари тўртта ихтисослаштирилган бўлинма бирлаштирилганлиги турдош корхоналарнинг меҳнат кўрсаткичларига бефарқ қарашга барҳам бериш, пировард натижа учун умумий масъулиятни ошириш имконини берди. 20 дан ортиқ ходим корхонанинг бошқа участкаларига ўтказилди. Бригада ишининг қайта ташкил этилиши ва ходимлар моддий рағбатлантирилиши коллективнинг 1990 йил учун белгиланган меҳнат унумдорлиги даражасига эришишига кўмаклашди.

Ҳозир илғорлар тажрибасидан комбинатни хўжалик юритишнинг янги шароитига ўтказишда фойдаланилмоқда.

(ЎзТАГ).

Муддатидан илгари

Ўрта Осиё темир йўли коллективи юк ташиш йиллик планини 29 декабрь куни бажарди. 1987 йил охиригача топшириққа қўшимча равишда 800 минг тоннадан кўпроқ халқ хўжалиги юклари жўнатилди.

Юк ташиш бўйича беш йилликнинг икки йили плани 13 декабрда, пассажирлар ташиш плани эса 24 декабрда бажарилган эди.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига ишнинг жадаллаштирилишига эришилди. Бу кўрсаткич бўйича топшириқ 8,8 процент ошириб бажарилди.

Темир йўл планга қўшимча салкам 7,7 миллион сўм фойда олади.

(ЎзТАГ).

• *Партия турмуши: ҳисобот йиғилишлари*

ЧУҚУР ТАҲЛИЛ, ОШКОРА ТАНҚИД

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДАН

Қайта қуриш бошланганига икки ярим йил бўлди. Шундан бери қайта қуриш сўзи тилдан тушмайди. Уни ҳар қадамда такрор-такрор эшитяпмиз. Ким билан суҳбатлашманг: «ишимизни қайта қуряпмиз» дейди. Қайта қуришга бағишланган йиғилишлар, мажлислар, кенгашлар ва тушунтиришлар ўтказилиб, лекциялар ўқилмоқда.

Ишда қўпол хатоларга йўл қўйганликлари ва давлатни алдаганликлари учун кўп масъул ходимлар ишдан бўшатилди, КПСС сафидан чиқарилди. Бўшаган ўринларга янги бошлиқлар қўйилди. Бу янгиланиш қандай самара берди? Ўз ишини қайта қураётиб, ким нимага эришмоқда? Обком бюроси бу ишга қандай бошчилик қилди? Бюро аъзолари тўғри йўлдан боришдими?

— Қайта қуришни обкомдан бошладик, — деди докладчи, область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Орипжонов. — Бюро мажлиси ўтказиш тартиби ўзгартирилди. Илгари бюро кун тартибига кўпроқ қишлоқ хўжалиги масалалари киртилар эди. Эндиликда демократия, экономика, социал ва бошқа масалалар ҳам кўриладиган бўлиб қолди. Қарорбозлик аввалги йиллардагига нисбатан 40 процент, ҳар хил ахборотлар тўплаш икки барабар камайди.

Кадрлар танлашда демократик принципга амал қилина бошланди. Бўлиб ўтган партия ҳисобот сайлов йиғилишларида 524 та цех партия ташкилоти, 402 та бошланғич партия ташкилотининг секретари худди шу йўл билан сайланди. 1987 йилда 49 та корхона, совхоз директори, колхоз раиси, 70 дан ортиқ цех бошлиғи, бўлим бошқарувчиси, 1,5 мингта бригада бошлиғини халқнинг ўзи сайлаб олди.

Кейинги икки йил давомида область партия комитети номенклатурасида турувчи 88 раҳбар ходим партия, давлат интизомини бузганлиги, мансабини суиистеъмол қилганлиги учун ишдан олинди.

Бошланғич партия ташкилотларининг фаолияти ўрганилганда 39 та бошланғич ва цех партия ташкилоти ўз ишини қайта қуролмагани маълум бўлди.

Докладда ва нотиқларнинг чиқишларида танқид ва ўз-ўзини танқид руҳи яққол сезилиб турди. Область партия комитетининг бюроси қайта қуришга раҳбарликни ҳали талаб даражасига кўтара олгани йўқ, — дейишди улар. — Бюро аъзолари иш услубида ижодкорлик, жўшқинлик, ташаббускорлик етишмайди. Кўп раҳбар кадрлар ўзгартирилди-ю, аммо ишда ўзгариш кам. Уларнинг айримлари эски издан бориб, ўз участкаларида кескин бурилиш ясай олмаётирлар, қарор топган эски, яроқсиз практикани тузатишда нўноқлик қилмоқдалар.

Пленум қатнашчилари чорвачилик соҳасида қилинган муайян ишларни қониқиш билан тилга олдилар. Областда чорвачилик биринчи марта рентабелли тармоққа айланди: чорвачиликдан 6 миллион сўм даромад олиш кутиляпти. Бозордан сотиб олиш ҳисобига план бажаришга узил-кесил чек қўйилди. Ниҳоят шаҳар аҳолисини сут маҳсулотлари билан таъминлаш бирмунча яхшиланди.

Бироқ асосий тармоқ — пахтачилик Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VII пленумида танқид қилинганидек ачинарли аҳволда. Область икки йилдан бери пахта тайёрлаш планини бажармаяпти. Бу давр ичида 220 минг тонна кам пахта берилди. Оқибатда қишлоқ меҳнаткашлари 73 миллион сўм кам даромад олдилар. Бу, савдо-сотиққа, пахта тозалаш ва ёғ заводлари, тўқимачилик корхоналари ишига салбий таъсир қиляпти. Область партия комитети бюроси бу аҳволдан қутилиш йўлларини топиши керак.

Область саноатида камчиликлар кўп. Кейинги 2 йилда областда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ишчилар сонини кўпайтириш ҳисобига 4 процент ўсди. Меҳнат унумдорлиги эса пасайиб боряпти. Давлат қабулига ўтган Андижон «Электродвигатель», Ленинск прицеплар заводи қолоқ бўлиб қолди. Бунда область партия комитетининг саноат ва транспорт бўлими, шаҳар партия комитетининг ҳам айби бор. 1985 йилдан буён «Электродвигатель» заводида 3 марта директор, 3 марта партком секретари, 2 марта касаба союз комитети раиси алмашди.

Пленумда капитал қурилиши, маданият муассасалари: мактаб, болалар боғчалари, клублар, кутубхоналар, маданият уйлари, касалхоналар қуриш, савдо, транспорт, алоқа, медицина, маиший хизмат кўрсатиш соҳасида ҳам нуқсонлар кўплиги қаттиқ танқид қилинди. Уй-жой қурилиши ҳамон қолоқлигича қолмоқда. Областда 35 минг киши уй олиш учун навбат кутаётир. Бу соҳада аҳволни ўнглаш учун йилига 480 минг квадрат-метр уй-жой қурилиши керак. Амалда эса бунга эришиб бўлмаяпти. Обком бюроси уй-жой қурилишини тезлаштириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқишни бюро аъзолари — Андижон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Т. Ҳатамов, область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари В. Бабенкога топширган эди. Улар ҳануз бу топшириқни бажарганлари йўқ.

Музокарада қатнашган нотиқлар докладни тўлдиришга, обком бюроси фаолиятига принципиал, холисона баҳо беришга ҳаракат қилдилар.

Т. Ҳатамов, Андижон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари: Область партия комитетининг саноат ва транспорт бўлими ходимлари ишга амалий ёрдам бермаяптилар. Андижон уйсозлик комбинатини реконструкция қилиш, шаҳар аҳолисини ичимлик сув билан таъминлаш тўғрисида кўп гап бўлди. Бироқ бу гаплар самарасиз қолиб кетди.

Ҳ. Усмонов, Москва район партия комитетининг биринчи секретари: — Бу йил район партия комитети ёш, истиқболли кадр Ф. Абдураҳмоновни олий партия мактабига ўқишга юбормоқчи бўлди. Область партия комитети бизнинг бу таклифимизни қувватламади. Сабаб — Абдураҳмонов хотинининг укаси ўртоқлик судида судланган экан. Кадр танлашда бундай ҳоллар кўп учрайди. Обкомнинг иккинчи секретари В. А. Смеюшчев ва бўлим мудири А. Шалагинов бу ҳақда жиддийроқ ўйлаб кўрмадилар.

В. А. Данильян, область нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси бошқармасининг бошлиғи: — Мен область партия комитети фан бўлимининг мудири Р. Мухторов билан командировкада бўлдим. Унинг билим доираси тор, ҳатто энг оддий муаммоларни ҳам ечолмайди. Область партия комитетидек даргоҳда шундай кишиларнинг ишлаши ачинарли. Обком бюроси матбуот сигналларига бефарқ қараяпти. Кўпинча газетада босилган танқидий мақолалар изсиз қолиб кетяпти. Матбуот чиқишларидан самарали фойдаланиш керак.

Советобод шаҳар ижроия комитетининг раиси С. Меҳмонов, Жалолқудуқ район партия комитетининг биринчи секретари А. Раҳмонов, Андижон механика заводи партия комитетининг секретари, обком бюроси аъзоси О. Соляник, область агросаноат комитетининг раиси Н. Турсунов, Избоскан район партия комитетининг секретари Ш. Ҳайдарова, Олтинкўл районидаги «Коммуна» колхозининг бригада бошлиғи, обком бюроси аъзоси С. Абдуллаева ва бошқалар ҳам пленум қатнашчилари диққат эътиборини область партия комитети бюроси фаолиятидан четда қолаётган долзарб масалаларга қаратдилар.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Лобко нутқ сўзлади.

Пленум қабул қилган қарорда область партия комитети ва унинг бюроси иш услубини янада такомиллаштиришга, қайта қуришга раҳбарлик соҳасидаги фаолиятини кучайтиришга қаратилган тадбирлар комплекси белгиланди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ИЖРО ИНТИЗОМИ — МУҚАДДАС

ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДАН

Область партия комитети бюроси қайта қуришга қандай раҳбарлик қилмоқда? Дастлабки даврнинг тажрибалари ва сабоқлари бюронинг иш услуби ва амалий фаолиятидаги асосий нуқсонлар нималардан иборат?

Обком бюросининг пленумга ҳисоботида ана шу саволлар ойдинлаштирилди. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Мирқосимов докладида ва музокараларда таъкидланганидек, нимаики қилинган бўлса, буларнинг ҳаммаси катта йўлдаги илк қадамлардир. Энг масъулиятли босқич энди бошланяпти. Қайта қуришнинг мақсади ва ғоялари равшан. Эндиги вазифа — режаларни рўёбга чиқаришдан иборат.

Хўш, обком ва унинг бюроси иш услубида нима ўзгарди? Аввало, маъмуриятчилик ва мажлисбозликка барҳам бериш, хўжалик ва маданий қурилишга партиявий раҳбарликни такомиллаштириш тадбирлари қатъият билан амалга оширилди. Бюро мажлислари муҳокамасига кўплаб масалаларни киритишга, совет ва хўжалик органлари бажарадиган ишларни зиммага олишга, уларнинг кундалик фаолиятига ҳадеб аралашаверишга чек қўйилди.

Ошкоралик, ижтимоий ҳаётни демократиялаш шароитида шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини активлаштириш, янгиланиш жараёнида уларнинг етакчилик ролини ошириш обкомнинг диққат марказида турибди. Бюро мажлисларида партия комитетларининг ҳисоботлари тингланяпти, бўлим мудирлари, аппарат ходимлари қуйи бўғинларга малакали ёрдам кўрсатмоқдалар.

Пленумда Хонқа, Гурлан, Ҳазорасп ва Урганч районлари партия комитетларининг қайта қуришдаги ибратли тажрибалари таҳлил қилиб берилди. Афсуски, Шовот, Боғот, Хива, Янгибозор район партия комитетлари эскича фикрлаш, турғунлик ва консерватизм фактларига қарши принципиал ва изчиллик билан кураш олиб бормаётирлар. Кадрларни янгилашнинг ўзигина кифоя эмаслиги, уларга талабчанликнинг оширилиши ва конкрет ёрдам кўрсатилиши зарурлиги унутилмоқда, бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини ошириш тўғрисида кўп гапирилса ҳам, амалда расмиятчилик ва пассивликка йўл қўйилмоқда. Бу районларда агросаноат секторида жиддий қолоқлик рўй берганлиги боиси шунда.

Социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришнинг етилган проблемаларини ҳал этишда бошланган ишлар охирига етказилмаётир. Янги корхоналарни ишга тушириш, ишлаб чиқариш қувватларини ошириш, меҳнатга лаёқатли аҳолини иш билан тўла таъминлаш ўткир проблема бўлиб турибди. Экономикани тўла хўжалик ҳисобига ўтказиш, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш, кўп сменали иш кунини ва давлат қабулини жорий этиш кейинга сурилаётганлигини ҳеч қандай баҳона билан оқлаб бўлмайди. Бу масалалар юзасидан область партия комитети муҳим қарорлар қабул қилган. Бироқ кўзда тутилган тадбирларнинг аксарияти вақтида бажарилмади.

— Область партия комитети бўлимлари шаҳар, район партия комитетларига конкрет ёрдам кўрсатмаётирлар, жонли, ижодий иш билан шуғулланиш ўрнига ҳар хил справка ва маълумотлар тўплаш, яъни қоғозбозлик билан машғул бўлмоқдалар. Айниқса, фан ва ўқув юртлари бўлими ўз иш услубини янгилай олмаётир, — деди Урганч шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Р. Султонов.

Мактаб ислоҳотига доир ҳаётий муҳим тадбирлар чала-ярим қолаётганлигига партия комитетлари принципиал баҳо бермаётирлар. Мактаб ўқувчиларини қишлоқ хўжалик ишларига узоқ муддатга жалб қилмаслик тўғрисидаги гапларнинг субути бўлмай қолди. Аҳвол шундай бўлса, бизнинг гапимизга ким ишонади? Урганч шаҳридаги 75-мактаб директори В. Шумигай ўз сўзида шу саволни ўртага қўйди.

Область давлатга 86 минг тонна шоли етказиб берди, гўшт етиштириш бир йил ичида 10 процент, сут 6 процент кўпайди. Давлатга сабзавот, мева, картошка, полиз маҳсулотлари сотиш планлари ошириб бажарилди. Аммо агросаноат секторида аҳвол қониқарли эмас. Пахта тайёрлаш плани сурункасига бажарилмаётир. Алмашлаб экиш, мелиорация программаси суст амалга оширилмоқда. Деҳқончиликда интенсив технологияни жорий этиш ҳақида қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши таъминланмаётир, коллектив ва оила пудрати методини жорий қилишда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Музокарада сўзга чиққан Ҳазорасп районидаги Фрунзе номли колхознинг бригада бошлиғи С. Худойқулиев, Хонқа районидаги «Правда» колхози механизатори Ҳ. Ҳусанова, Хива районидаги Фрунзе номли колхоз раиси А. Мадримов ва бошқалар йиғим-теримни механизациялаш, фан ютуқларини деҳқончиликда дадилроқ жорий этиш масалаларига тўхталишди.

Партия органларида, шу жумладан область партия комитетида сиёсий етук, иқтисодий билим асослари билан қуролланган, тажрибали ходимлар ишласагина, уларнинг фаолияти самарали бўлади. Бироқ обком аппаратидаги баъзи ходимларда бу сифатлар етишмайди, улар экономикани чуқур билмайдилар. Область ипакчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси раиси Б. Ёқубов ўз сўзида ана шулар ҳақида гапирди.

«Туямуюнгидрострой» бошқармасининг экскаваторчилар бригадири М. Қиличев техника қувватидан рационал фойдаланиш, ёнилғининг сифати бузилиши ва исрофгарчиликка барҳам бериш юзасидан ўз мулоҳазаларини баён қилди. Янгиариқ район партия комитетининг биринчи секетари Э. Ҳакимов обком бюроси хўжалик масалалари билан ўралашиб қолиб, партиявий-ташкилий ва сиёсий-тарбиявий ишларга, партия комитетларининг шу услубини янгилашга етарли аҳамият бермаётганлигига оид фактлар келтирди. Область прокурори Ю. Раҳмонов ўз сўзида салбий ҳодисаларга қарши кураш обком ва барча партия ташкилотларининг доимий эътиборида туриши зарурлигини таъкидлади.

Нотиқлар социал ривожланишга тааллуқли кечиктириб бўлмайдиган вазифалар, жумладан аҳолини турар-жой билан таъминлаш, меҳнаткашларга транспорт, медицина, савдо ва маиший хизматни тубдан яхшилаш, инсон омили резервларини тўла ҳаракатга келтириш соҳасидаги етилган масалалар тўғрисида гапирдилар. Халқ депутатлари Советлари, касаба союз, комсомол ва барча жамоат ташкилотларининг фаолиятини активлаштириш, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма жабҳаларида ошкоралик ва демократиянинг чуқур қарор топишини таъминлаш лозимлигига обком бюросининг эътибори қаратилди.

Область партия комитети секретарлари Э. Раҳмонов, Ғ. Машарипов, В. И. Духно, область ижроия комитети раиси Р. Худойберганова, область агросаноат комитети раиси А. Қаландаров ва бюронинг бошқа аъзолари ўзлари масъул бўлган соҳаларда етарли даражада фаолият кўрсатмаётганликлари рўй-рост айтилди. Пленум берган «қониқарли» баҳо олдида бюро аъзолари қарздор ва бурчдор эканликларини ҳис қилиб, қайта қуришнинг янги босқичида янгича ишлашлари, ташкилотчилик ва ташаббускорликни оширишлари, ишда кескин бурилиш ясашлари зарур.

Пленумда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитети раиси И. Ҳ. Жўрабеков сўзга чиқди.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари В. Н. Ковалев ва А. С. Терехов иштирок этдилар.

Пленум муҳокама қилинган масала юасидан тегишли қарор қабул қилди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Пропагандист справочниги

«Пропагандист справочниги» босмадан чиқди. Ҳар йили чиқадиган справочник нашри мамлакат ҳаётининг энг муҳим ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий муаммоларига бағишланган.

Справочникка КПСС XXVII съезди ғоялари ва қарорларини пропаганда қилувчи инсониятнинг социализмга жаҳоншумул тарихий бурилиши тўғрисида, хўжалик механизмини қайта қуришнинг асосий йўналишлари ҳақида, совет демократиясини кенгайтириш ва халқнинг ўз-ўзини социалистик бошқаришини чуқурлаштириш ҳақидаги материаллар киритилган.

Справочникда Лениннинг назарий меросини мустақил ўрганувчилар учун материаллар, КПСС Марказий Комитети Пленумлари, партия ва ҳукумат қарорлари тўғрисидаги библиография, қисқача маълумотлар эълон қилинган.

Сиёсий ва иқтисодий таълим пропагандистлари ва тингловчиларига мўлжалланган справочникни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

ЖАНГОВАР ФАРЗАНДЛАРИМИЗ ҲАЁТИДАН

ИНТИЛГАНГА ЗАФАР ЁР

Қисмимизда турли миллат фарзандлари ёнма-ён хизмат қилишяпти. Улар орасида ўзбекистонлик ўғлонлар ҳам анчагина. Хизматнинг дастлабки кунлари албатта осон кўчмади. Улар қурувчилик касбини эгаллашга астойдил киришдилар. Орадан икки ой ўтгач Наби Раҳимов, Фахриддин Юсупов, Аҳмад Холтўраев, Ҳаким Эргашев, Ўткир Имомов, Бекали Мирзаев, Ўткир Каримовлар сувоқчилик касбининг устаси бўлиб қолишди. Улар тез орада рота, қисмнинг энг яхши мутахассиси, деган шарафли номга ҳам муяссар бўлишди. Ҳозир йигитлар «Ўз касбининг устаси» конкурсида иштирок этиб, мукофотли ўринларни эгаллашди.

Николай КАРПЕНКО,
рота командири.

«ДЎСТЛИК» АНСАМБЛИ — ЖАНГЧИЛАР МЕҲМОНИ

Москвадаги «Дўстлик» ҳарбий-вокаль чолғу ансамбли клубимиз меҳмони бўлди. Ансамбль ёшлардан ташкил топган бўлиб унинг солистларидан Игорь Артамонов мароқ билан куйлаган дўстлик, қардошлик, ёшлик, севги ҳақидаги қўшиқлари, айниқса биз солдатларни ҳаяжонга солди. Виктор Лукин, Татьяна Михайловаларнинг чиқишлари ҳам кўпчиликни мафтун этди. Ўша куни клубимиз чироғи алламаҳалгача ўчмади. Бу ердан рус ва қардош халқлар куй-қўшиқлари, рақслари оҳанги таралиб турди.

И. ХОЛМУРОДОВ.

МУНОСИБ ПОСБОН

Катта денгизчи Илҳом Неъматов Қашқадарё областининг Китоб районидан. У кемамизда хизмат қила бошлаган дастлабки кунларданоқ ўзини юксак интизомли ҳарбий хизматчи сифатида кўрсатди. Илҳом ҳарбий билим ва техникани яхши эгаллаганлиги учун жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси номига сазовор бўлди.

Яқинда кема командирлиги унинг ота-онасига ана шундай фарзандни вояга етказганлиги учун миннатдорчилик хати йўллади.

В. ТКАЧЕНКО.

СОДИҚ ДЎСТЛАР

Оддий солдатлар Маматқулов ва Рустамовларнинг омади бор экан. Улар ўнинчи синфгача бир мактабда ўқишган. Қишлоқда эса йигитлар девор-дармиён қўшни. Улар баб-баравар ҳарбий хизматга чақирилишганда йигитларнинг қувончи ичига сиғмади. Унинг устига қўшни бўлинмаларда хизмат қилмоқдалар.

Иккала дўст деярли ҳар куни учрашиб туришади. Улар ўз ўқишлари ҳақида, уйларидан келган хабарлар ҳақида ўртоқлашадилар. Яқинда йигитларни Ленин хонасида юракдан суҳбатлашиб турishганида учратдим. Маматқулов дўстига роталарига янги жангчилар келганлигини, у оддий солдат К. Жўраевни оталиққа олгани, ўз тажрибасини унга ўргатаётганини ҳикоя қиларди.

Ҳақиқатан ҳам содиқ дўстлар ҳарбий хизмат мобайнида яна кўпгина дўстлар орттиришди. Улар орасида руслар, украинлар, белорус ва грузинлар, молдаванлар бор. Дўстлик уларга жанговар вазифаларни намунали бажаришда қанот бўлмоқда.

А. ДРОГНЕВ.

Шунингдек, оддий солдатлардан Қ. Абдуллаев, Э. Холмирзаев, О. Пирназаров, Э. Шарипов, М. Эсонов ўртоқларнинг йўллаган хат ва хабарларида она-Ватанимиз посбонларининг хизматда, жанговар техника ва ҳарбий билимни эгаллашда эришаётган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилинган.

ДУНЁ ОВОЗИ

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **АДАН**

Яман Халқ Демократик Республикаси Олий халқ кенгаши президиумининг ялпи афв этиш тўғрисидаги фармони эълон қилинди. Бу фармон 1986 йил январь фитнасида бевосита ёки билвосита қатнашган ва республиканинг 1976 йилги жиноий ишлар кодексининг 3-сон қонунига тўғри келадиган кишиларга даҳлдордир. Аммо ЯХДР олий суди ўлим жазосига ёки турли муддатлар билан қамоққа ҳукм қилган кишиларга фармон кучи тааллуқли бўлмайди.

● **БОНН**

Германия Федератив Республикасининг шимолидаги катта шаҳар — Гамбургда янги йилга ўтар кечаси турли мушакбозликлардан 54 киши жабрланди. Уларнинг баъзилари оғир аҳволда касалхонага келтирилди. Шу кеча мобайнида айни шу сабабдан ўт ўчирувчи командалар шаҳарликларнинг уйларида чиққан ёнғинларни ўчириш учун 67 марта боришларига тўғри келди.

● **ДЕҲЛИ**

Покистон қўшинлари Исломобод босиб олган Жамму ва Кашмир штатининг бир қисмини республиканинг қолган территориясидан ажратиб турувчи контрол чизиғидаги Пунч секторида Ҳиндистон чегара кучлари позицияларини беш кундан бери муттасил ўққа тутмоқда. ПТИ агентлигининг хабар беришича, Ҳиндистоннинг ҳарбий хизматчилари Покистон солдатлари контрол чизиғидан ўтиб, Ҳиндистон территориясига кирмоқчи бўлганларида бунга йўл қўймаганларидан кейин ана шу иғвогарлик мақсадида ўққа тутиш бошланган.

● **НАЙРОБИ**

Кения маъмурлари Уганда чегараси яқинидаги Капенгурия шаҳрида Уганда ҳукуматига қарши гуруҳнинг раҳбари Алиса Лаквенани ва унинг етти нафар шеригини қамоққа олдилар. Кения давлат министри Жастус Оле Типис Найробида гапириб, Кения территориясига қонунга хилоф равишда суқулиб кирганлиги учун Алиса тўрт ой қамоққа ҳукм қилинганини айтди. У жазони ўтаб бўлгач, Угандадан чиқариб юборилади.

Лаквена «Муқаддас руҳ ҳаракати» деб аталмиш ҳаракатга бошчилик қилмоқда.

(ТАСС, 2 январь).

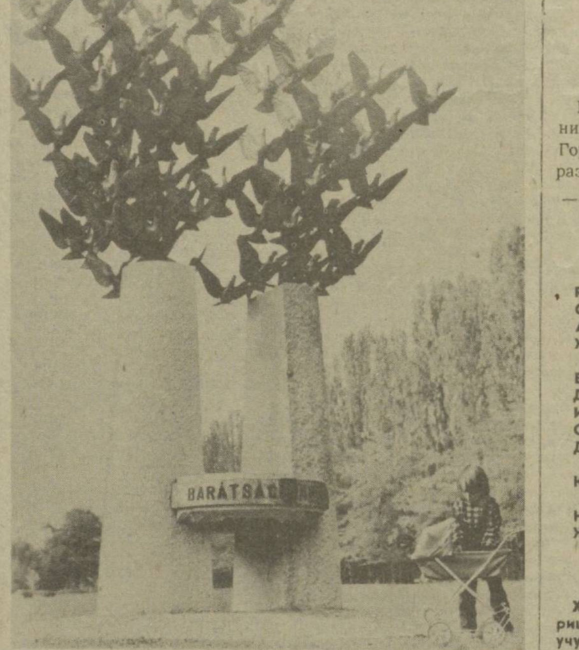

БОЛГАРИЯ. Бу ҳайкал Софиянинг жанубий паркида жойлашган. Венгриялик ҳайкалтарош Иштван Киш ўзи яратган «Тинчлик — дўстлик манбаи» ҳайкалтарошлик композициясини шаҳарга туҳфа этган. Бу композицияда тинчлик рамзи бўлган кабутарлар акс эттирилган.

София Пресс — ТАСС фотоси.

Терразина муниципиал кенгашининг қарори

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевга Италиядаги Терразина шаҳри (Сицилия ороли) муниципиал кенгашининг якдил қарори билан ана шу шаҳарнинг фахрий граждани унвони берилди. Қарорда М. С. Горбачевнинг тинчлик ва қуролсизланиш учун кураш ишига катта ҳисса қўшганлиги, бу эса ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатиш тўғрисидаги Совет — Америка Шартномаси имзоланганлигида ўз ифодасини топганлиги уқтириб ўтилади.

(ТАСС).

Жиловлансин ядро синови

Ракеталар қўзиқориндек роса бодрарди,
Одамзотга ҳар дақиқа даҳшат соларди.
Аммо, лекин ҳушёр эди уйғоқ қитъалар,
Жаҳон бўйлаб Тинчлик учун кураш
борарди.
Вашингтонда икки қутб, маслак учрашди,
Давр талаби, амри билан йўллар туташди.
Инсоният умид боғлаб кўз тикди унга,
Суҳбатдошлар суҳбатига битим тилашди.
Даврада эл-юрт номидан кетди қатъий
гап,
Қалбни очиб, ошкор, аниқ айтилди
матлаб.
Нурдек ёниб Ҳаёт турди ҳар он ўртада,
Жилоланди келажак ҳам тинчликни
чорлаб.

Дилга қувонч бағишлади илк қадам,
нажот,
Шартномалар умидларга бахш этди
қанот.
Булут тарқаб, бутун борлиқ ёришди
андак,
Кулиб боқди Вашингтондан оламга Ҳаёт.
Икки улуғ юртдан бугун халқлар
миннатдор.
Яна янги учрашувдан катта умидвор.
Қандай созки жиловланса ядро синови,
Тинчлик билан олам яшнаб кетарди
минг бор.

Шоҳид ТОҲИРОВ,
Уруш ва меҳнат ветерани, пенсионер.

Ўт ўчирувчилар заргарлар ролида

Хўш, никоҳ узуги ҳам ўт ўчириш командасини чақириш учун сабаб бўлиши мумкинми! Бундай ғалати саволга токиолик ўт ўчирувчилар дадиллик билан ижобий жавоб беришади. Фақат ўтган йилнинг ўзида мингдан зиёд маротаба ёнғин ўчириш ўрнига бармоқларидан узукларни чиқара олмаган кишиларга далда беришга тўғри келди. Бундай кезларда заргарларга мурожаат этиш мақсадга мувофиқ бўлур эди, деди ўт ўчирувчилардан бири журналистлар билан суҳбатда, — лекин улар кўпинча фақат бизнинг номеримизни эслашади. Эндиликда иш шу даражагача етдики, биз ёнимизда узук қирқадиган асбобларни ҳам олиб юрибмиз.

• *Капитал ҳукмрон мамлакатларда*

ҚАШШОҚЛИК

Англияда яшовчи гражданларнинг тахминан бешдан бири — яъни, 10 миллион киши расмий суръатда эълон қилинган камбағаллик даражасидан ҳам паст аҳволда турмуш кечирмоқда. Бир гуруҳ врачлар Миллий медицина уюшмасига мурожаат қилиб, улар ҳар куни касалларни бориб кўрганларида дуч келаётган даҳшатли камбағаллик ва қашшоқлик тўғрисида доклад тайёрлашни сўрадилар. Ўтган йил май ойида эълон қилинган бу докладда: «Мамлакат 80-йилларда бошидан кечираётган ҳуқуқсизликни оқлаш учун ҳеч қандай маънавий асос йўқ. Тобора ўсиб бораётган қашшоқлик, у келтираётган касалликлар ва ўлимга қарши курашиш учун энг зарур чора-тадбирларни кўриш керак», деб таъкидланади.

Докладни тайёрлаган ишчи группасининг раиси доктор Жеффри Канди шундай деди: «Биз иш ҳақи камайиб бораётганидан, қашшоқлик ўсаётганидан, бойлар ва камбағаллар ўртасидаги жарлик катталашаётганидан хавотирга тушмоқдамиз».

Чарльз Диккенс вафот этганига анча бўлган бўлса-да, бу докладни ўқир экансан, Диккенс давридаги Англия ҳали ҳаёт экан, деб ўйлайсан. Ишсизларнинг хотинлари ўртасидаги ўлим даражаси эрлари доимий ишга эга бўлганларнинг хотинларига қараганда анча юқоридир. Ишсизларнинг болалари ўртасида ҳам ўлим даражаси ниҳоятда баланд. Амалда болаларнинг сиҳат-саломатлиги оиланинг даромадлари билан чамбарчас боғлиқ бўлиб, медицина хизмати кўрсатиш ҳам шунга яраша бўлади. Ишсиз ёшларга келганда, шуни айтиш керакки, улар орасида гиёҳвандлик кенг тарқалган. Кексалар эса, докладда таъкидланганидек, совуқдан, очликдан ва ёлғизликдан азоб чекмоқдалар.

Ўтган йигирма йил мобайнида Буюк Британияда болалар орасида қашшоқлик уч баробар кўпайди. Болалар қашшоқлигига қарши курашиш группасининг раҳбари Руфь Листер ҳозирги пайтда Англияда салкам тўрт миллион бола тоқат қилиб бўлмайдиган шароитларда яшаётганлигини ва бу миқдор доимо кўпайиб бораётганини таъкидлайди.

Расмий статистика маълумотларига кўра, мамлакатда бойлар ва камбағаллар ўртасидаги тафовут борган сари ўсмоқда. Бу — консерваторлар ҳукумати ўтказиб келаётган социал сиёсатнинг тўғридан-тўғри натижасидир. Бу партия 1979 йилда сайловларда ғалаба қозонгач, камбағаллар турмушини янада мушкуллаштиришга олиб келган бир қатор тадбирларни кўрди. Пенсионерлар янада қийин аҳволга тушиб қолдилар. Чунки, янги қонунларга кўра, улар ўз маблағларининг анчагина қисмини хоналарни иситишга, ёритишга ва дори-дармонлар сотиб олишга сарфламоқдалар.

Консерваторлар партиясидан парламентга сайланган Мэтью Пэррис яқинда заҳархандалик билан: «Социал таъминот бўйича нафақалар ҳисобига яшаса бўлади», деб баёнот берди. Лекин ундан, шуни ўзингиз амалда исботлаб берсангиз, деб талаб қилганларида, парламент аъзоси нафақа ҳисобига бир ҳафта ҳам яшай олмади. Яқинда санитария маорифи муаммолари бўйича ҳисобот нашр қилинди. Унда бойлар ва камбағаллар ўртасидаги тафовут тўғрисида шундай мисоллар келтирилган-ки, буни олдиндан ўқиган баъзи министрлар ҳисоботни эълон қилмаслик учун жуда кўп уриндилар.

Тэтчер ҳукумати декрет нафақаларини тўлашни бекор қилди. Ҳозир у етти миллион нафар онага болаларни боқиш учун тўланадиган нафақани тўхтатишга, кейин эса умуман бекор қилишга ҳаракат қилмоқда. Тэтчер ҳукумати ўтказаётган иқтисодий сиёсатдан азоб чекаётганлар орасида, айниқса, ёлғиз оналар жуда кўп.

Беатрикс ХАММЕРЛИНГ,
инглиз журналисти

(АПН).

Лондон.

Иқтисодий ислоҳот: муаммолар, мулоҳазалар, таклифлар

ШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ҲАҚ ТЎЛАШ МАҲСУЛОТ СИФАТИНИ ШИЛАШ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РЕНТАБЕЛЛИГИНИ КЎТАРИШ, ЎЗИНИ-ЎЗИ МАБЛАҒ БИЛАН ТАЪМИНЛАШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИДИР.

Пахтачиликда ҳам ишларни қайта қуриш бораяпти. «Совет Ўзбекистони» газетасида эълон қилинган «Тола ва сифат» (1985 йил 23 август), «Яна тола сифати ҳақида» (1987 йил, 9 декабрь) сарлавҳали мақолаларда бу жараёнлардаги айрим муаммолар тилга олинган эди. Пахта толасига қараб ҳақ тўлаш механизмида ҳам қусурлар, ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар йўқ эмас. Қуйидаги мақола ана шулар ҳақида.

МУҲИМ ИШ ЧАЛА ҚОЛМАСИН

Партиянинг қайта қуриш йўли экономикада туб ислоҳотлар ўтказиш орқали социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришни кўзда тутмоқда. Қишлоқ хўжалиги тараққиётининг янги босқичи —иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш ишлаб чиқаришни интенсивлашни тақозо этаётир. Бу ўз навбатида ходимлар малакасини ошириш, бошқарув методларини, меҳнатни ташкил этишни, моддий ресурслардан фойдаланишни такомиллаштириш, интенсив технологияларга ўтишни тақозо этади. Бу омиллар орасида ҳақ тўлаш маҳсулот сифатини яхшилаш, рентабелликни кўтариш, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга боғлиқ бўлиб, ишлаб чиқаришни ривожлантириш суръатларини жадаллаштиришга ғоят катта таъсир кўрсатади.

Районимиз хўжаликларида ишлаб чиқариш жараёнларини қайта қуришда дастлабки қадамлар қўйилмоқда. Хўжаликлар етиштираётган маҳсулот орасида пахта асосий ўрин эгалламоқда. Ҳозирги пайтда районимиз хўжаликлари йил сайин 40 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» топшираётирлар. Йиллик пахта тайёрлаш плани ўнинчи беш йиллик якунлари асосида 40 минг 370 тонна миқдорида белгиланган. Планга қўшимча топширилган пахта учун хўжаликлар 50 процент устама мукофот олишди. Бу мукофотлар 1984 йили 283 минг сўмни, кейинги йили 535 минг сўмни, ўтган йили эса 249 минг сўмни ташкил этди. Ҳаммаси бўлиб, кейинги уч йил мобайнида хўжаликларимиз пландан ортиқча топширилган пахта учун 1 миллион 67,5 минг сўм қўшимча маблағ жамғаришга муваффақ бўлдилар. Бу хўжаликларнинг моддий қувватини ошириб, социал-маданий қурилишларни кенгайтиришга, пахтакорлар турмуши фаровонлигини оширишга хизмат қилди, албатта.

Ўн биринчи беш йилликда пахта етиштиришнинг кўпайиши туфайли районда пахта тайёрлаш плани бироз кўтарилди. Натижада олдинги йили фақат «Октябрь 60 йиллиги» совхози планни муваффақиятли бажариб, қўшимча даромад олишга эришди. Қолган ўн икки хўжалик олдинги беш йиллик даражасидан орттириб ҳосил етиштира олмади.

Маълумки, бир неча йилдан буён колхоз ва совхозлар билан улар топширадиган пахта сифати ва толасининг миқдорига қараб ҳисоб-китоб тартиби ва шартлари амал қилмоқда. Бу сифатли пахта етиштириш учун изланишни кучайтирди, фан-техника ютуқларини, илғор тажрибаларни жорий этишдан хўжаликларнинг манфаатдорлигини оширди. Эндиликда ҳар бир бригада, ҳар бир звено пахтакорлари ҳосил сифати учун жон куйдирадиган бўлиб қолдилар.

Лекин янги ҳисоб-китоб тартиби хўжаликлар олдида қатор муаммолар ҳам туғдирдики, бу муаммоларни ҳал қилмай туриб, колхозлар ва совхозлар ишлаб чиқаришини маблағ билан таъминлашда бир маромга эришиб бўлмайди. Чунончи, хўжаликларга пахта сифати ва толасининг миқдори учун ҳақ тўлаш тартиби жорий қилинган 1984 йил ҳосилини қайта ишлаш кейинги йилнинг августигача давом этди. Табиийки, бу хўжаликлар билан давлат ўртасидаги ҳисоб-китобни чўзиб юборди. Бу иш октябрь ойига бориб якунланди. Умуман, 1984 йил ҳосили учун хўжаликлар 4 миллион 851 минг сўм пулни ғоят кечикиб олдилар. 1985 йил ҳосили учун хўжаликларга кечикиб ўтказилган маблағ эса 5 милион 552 минг сўмга етди. 1986 йили етиштирилган ҳосил қийматидан хўжаликларга кечикиб тўланган ҳақ деярли 5 миллион сўмга тўғри келди. Демак, янгича ҳисоб-китоб жорий этилгач, завод билан пахтакор хўжаликлар ўртасидаги ҳисоб-китоблар кечикиб кетмоқда. Чунончи, кейинги йилларда районимиз хўжаликларига 15 миллион 354,5 минг сўм қўшимча ҳақ деярли бир йил кечикиб тўланди. Шу муддатда эса колхоз ва совхозлар ишлаб чиқаришни давом эттириш учун банкдан қисқа муддатли кредит олишга — қарз кўтаришга мажбур бўлдилар.

Қизиқ ҳолат вужудга келмоқда: бир томондан хўжаликларнинг ўз маблағлари етарли, лекин иккинчи томондан, улар ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун давлатдан қарздор ҳам бўлиб қолмоқдалар.

Бундан ташқари хўжаликларга тегишли 50 процентли қўшимча мукофотнинг бир қисми ҳам кечикиб тўланаётир. Бу яна ўша хом ашёни қайта ишлаш натижасини кутиш билан боғлиқ. Хўжаликларимиз кейинги уч йилда шу тариқа 1 миллион 67,3 минг сўм маблағни кечикиб олдилар. Ҳисоб-китоблар ўз вақтида қилиниб, бу маблағлар хўжаликларга барвақт етказиб берилганда эди, улар кредит олмасдан ишни давом эттирган бўлур эдилар.

Тўғри, пахта толаси учун ҳақ тўлаш тартиби жорий этилиши хўжаликларнинг иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланишига салмоқли ёрдам бермоқда. Натижада давлат банкидан қисқа муддатли кредит олишга эҳтиёж қолмаётир. Кўпчилик хўжаликлар ўзларини ўзлари маблағ билан тўла таъминлаётирлар. Бунинг натижасида пахтакор хўжаликларнинг кредит олиши кейинги уч йилда 9 миллион 39 минг сўмга камайди. Ҳозирги пайтда колхозлар ўзларини ўзлари маблағ билан деярли тўла таъминламоқдалар.

Районимиз хўжаликларининг кўпчилиги мутлақо кредит олмай ишлаб чиқаришни ривожлантиришда муайян тажриба орттирган. «Ленинград», «Комсомол» колхозлари 1987 йили мутлақо кредит олмай, хўжаликнинг барча тармоқларини ўз маблағлари билан таъминладилар. «Ўзбекистон», «Янгиобод» колхозларининг иқтисодий аҳволи ҳам шундай. Охунбобоев номли колхоз олаётган кредит уч йилда 1 миллион сўмга камайди. Бошқа хўжаликлар ҳам йил сайин тобора кам кредит оладиган бўлиб қолдилар. Бунинг нафи аён: колхозлар кредит учун тўлайдиган процент ҳам камайиб бормоқда. Шубҳасиз, бу ҳол хўжаликларнинг экономикасини мустаҳкамлашга катта ёрдам кўрсатаётир.

Лекин колхозлар билан ҳисоб-китобнинг кечикиб кетиши уларнинг экономикасига салбий таъсир кўрсатаётир. Буни биргина мисолда яққол кўриш мумкин. «Ленинизм» колхози 1986 йили жами 372 минг сўм маблағни анча кечикиб олди. Табиийки, хўжалик ўз ишларини давом эттириши учун маблағ зарур. Шу туфайли давлатдан 172 минг сўм кредит олишга тўғри келди. Кўриниб турибдики, хўжаликнинг ўз маблағи етарли бўлгани ҳолда у кредит олишга мажбур бўлмоқда, бунинг учун процент тўламоқда. Шуларнинг ҳаммаси пировардида маҳсулот таннархига таъсир кўрсатиб, унинг қимматлашувига сабаб бўлмоқда. Район колхозлари, айтайлик, бир йилда 3 миллион 852 минг сўм миқдоридаги ўз ҳақларини вақтида олмадилар. Иш юритиш учун эса 1 миллион 785 минг сўм кредит олишга мажбур бўлдилар. Давлат ҳисобида ўз маблағи бўлгани ҳолда олинган кредит учун 35,4 минг сўм процент ҳам тўланган.

Пахта ҳосилини қайта ишлашнинг кечикиши, шу тариқа, хўжаликлар билан бўладиган ҳисоб-китоб ишларини қийинлаштираётир. Бу қайта қуриш даврида, барча хўжаликлар ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ўтаётган бир пайтда, экономикага раҳбарликнинг демократик асослари кенгаяётган бир босқичда ўткир муаммо бўлиб турибди.

Яна бир жиддий муаммо бор. Гап шундаки, тола қийматининг ортиқча қисмидан 20 проценти қайта ишловчи корхона учун қолади. Бу маблағнинг миқдори уч йилда 1 миллион 530 минг сўмдан ортиб кетди. Хўжаликларга етиштирилган ҳосил учун янгича ҳақ тўлашга ўтиш қоидасида ана шу маблағ қандай тасарруф этилиши кўрсатилмаган. Натижада пахтакор меҳнати билан ҳосил этилган қиймат завод учун кўзда тутилмаган ва планлаштирилмаган соф фойда бўлиб қолмоқда, давлат бюджетига ўтказилмоқда.

Масаланинг бошқа бир жиҳати ҳам бор. Қўшимча тола чиқиши учун завод ҳеч қандай моддий манфаат кўрмайди. Чунки ортиқча тола қийматидан қолаётган 20 процент маблағ ортиқча соф фойда ҳисобида бюджетга ўтказилаётир. Ундан ташқари пахта заводи томонидан колхоз ва совхозларга ортиқча тола учун тўланадиган 80 процентли ҳақ корхона ишлаб чиқарадиган маҳсулотнинг таннархи орқали ўтади. Бу эса унинг молиявий аҳволига салбий таъсир этиши мумкин. Оқибатда корхона пахтанинг толасини тозалаб ажратиб олиш учун қизиқмаётир. Агар моддий рағбатлантириш йўлга қўйилиб, тола тўлиқ чиқариб олинганида эди, 1986 йил ҳосилини қайта ишлашдан олинган соф фойда 469,2 минг сўм кўпайган бўларди. Пахта етиштирувчи агросаноат корхоналарида тармоқлар ва ходимларнинг категориялари ўртасидаги моддий рағбатлантириш тавсияномаларида маблағнинг тақсимоти кўзда тутилган. Гап фақат уни оғишмай амалга оширишда.

Кўриниб турибдики, пахтачиликда, уни қайта ишлаш жараёнида ҳали кўпгина муаммолар бор. Уларнинг яна бири қўшимча тола план бажарилиши процентига қўшилмаётганлигидадир. Районимиз хўжаликлари эришган натижалар таҳлил қилинса, бу айниқса яққол кўринади. Ҳар йили топширилган пахта билан тола ҳисобига белгиланиши лозим бўлган процент ўртасидаги фарқ 9—14 процентни ташкил этаётир. Чунончи, 1986 йили «Ўзбекистон», «Москва», «Янгиобод» колхозлари пландан 4,6—6,3 процент кам пахта топширдилар. Тола чиқиши ҳисобига эса шу хўжаликлар йиллик планни 104,4—107,5 процент ошириб бажарганлар. Бинобарин ,пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисидаги кундалик маълумотларни ҳам тола ҳисобидан чиқариш мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Ҳисоб-китоб ишларидаги шу сингари нуқсонлар таннархни аниқлашда ҳам англашилмовчилик туғдираётир. Ҳозирги пайтда жами харажатлар пахтага тақсимланиб аниқланаётир. Бизнинг фикримизча, харажатлар умумий тола миқдорига тақсимланиши зарур.

Партия ва ҳукуматимиз аграр-саноат комплексида хўжалик юритишнинг иқтисодий механизмини янада такомиллаштириш йўлини оғишмай амалга оширмоқдалар. Ўйлаймизки, ҳозир мавжуд бўлган проблемалар ҳам ҳал этилади. Бу пахтачиликни янада юксалтириш, мамлакат енгил саноати учун сифатли тола етказиб беришнинг энг таъсирчан омилидир.

Р. ШАРОПОВ,
СССР Давлат банкининг Олтинариқ район бўлими бошқарувчиси,

Т. МАМАДАЛИЕВ,
Олтинариқ район агросаноат бирлашмасининг етакчи мутахассиси.

ЭҲТИРОМ

Тошкентдаги «Малика» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнатни нормалаш бўйича инженери Раиса Семёновна Уманская ўзининг ҳалол ва изланувчан меҳнати билан коллектив орасида ҳурмат ва эҳтиром билан эъзозланмоқда. Унинг сурати ҳар доим корхонанинг «Ҳурмат тахта»сидан ўрин олади.

Синчков инженер ана шу жонажон коллективи бағрида қарийб ўттиз йилдан бери ҳормай-толмай меҳнат қилиб келмоқда. Бу давр мобайнида ўзининг қатор рационализаторлик таклифлари билан бирлашма учун кўплаб фойда келтиришга муяссар бўлди. У таклиф қилган янгиликлар туфайли корхона 85 минг сўмликка яқин фойда кўрди.

Раиса Семёновна ёшларнинг мураббийси сифатида ҳам ибратли ишлар қилаётир. Унинг кўпчилик шогирдлари ҳозир корхонанинг муҳим участкаларида муваффақиятли ишлашяпти.

Суратда: Р. С. Уманская.

Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ).

• Депутат ва ҳаёт

ИБРАТ

Марғилон шаҳридаги ипак комбинати пиллакашлик фабрикасининг цех мастери ёрдамчиси М. Турсунов илғор, ташаббускор ишчи сифатида номи тилга тушганлардан. Унинг оз ишчи кучи билан кўпроқ маҳсулот тайёрлаш юзасидан бошлаган ташаббуси ҳозир корхонада кенг оммалашмоқда. Мана шу ташаббус туфайли бригадаларда 30 дан ортиқ ишчини эҳтиёж кучли бўлган бошқа участкаларга ўтказишга имкон яратилди. У қулай иш шароити вужудга келтириш ҳақида ҳам қайғурмоқда. Комсомольск посёлкаси билан Марғилон шаҳри ўртасида автобус қатновини йўлга қўйиш, шунингдек, комбинат медицина-санитария қисмида янги туғуруқхона қуриш унинг фаол иштироки билан бажарилди.

А. ҚУТБИДДИНОВ.

САДОҚАТ

Наманган шаҳридаги «Шарқ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг якка тартибда пойабзал тикиш цехи ишчиси Ҳамидулла Нўъмонов ишлаб чиқариш топшириқларини ошириб ўринлатиш билан бирга актив жамоатчилик фаолияти ҳам кўрсатмоқда. Айни кунларда 1989 йил ҳисобига маҳсулот тайёрлаётган моҳир ишчи ўзи сайланган 49-сайлов округи территориясидаги маҳаллаларни ободонлаштиришда ибрат кўрсатмоқда.

И. РУСТАМОВ.

ЧИРОЙ

Денов районидаги Охунбобоев номли колхознинг аксарият тармоқларига халқ депутатлари етакчилик қилмоқдалар. 33 депутат эса бевосита далачилик ишлари билан банд. Шу хўжалик территорияси йил сайин чирой очиб бораётганлигида ҳам уларнинг хизмати катта. Халқ депутатларининг талабчанлиги туфайли кейинги вақтда хўжаликда 150 ўринли касалхона, савдо маркази қурилиб фойдаланишга топширилди.

Т. ТУРДИЕВ.

ЙИЛ КУТАР КЕЧА

ҲИКОЯ

— Алло!

— Ҳа, қалай тузукмисан? Дам ол-е-е-еб ётибсанми?

— Сизмидингиз? Ётибман. Ўзингиз-чи?

— Отдекман. Менга қарагин, эрим касалхонада деб кўп куяверма, палатанинг ўртасига зўр қилиб арча ясатдик, ҳаммаёқ ялтир-юлтир. Озгина норин берворсанг бас. Бошқа ҳеч нарса керакмас... Ҳа, нега нафасинг ичингга тушиб кетди. Палатадагиларга ваъда бериб қўйдим. Устида қазиси билан норин келади, дедим. Нима дейсан?

— Майли, бир илож қилармиз.

Саида трубкани қўйдию келиб каравотга чўзиларкан, бирдан кўз олди қоронғилашиб, учаётган қора нуқталар чаплашиб кетгандек бўлди. У кўзларини юмиб, анча беҳол ётди.

Доим шу. Айтганини қилдиради. Касалман-ку деёлмайди. Ана, яна телефон жиринглаяпти. Уф, ким бўлдийкин? Телефоннинг ўткир овози тўғри келиб Саиданинг юрагига қадалаверди. Юраги сиқилиб кетган Саида жонҳолатда туриб, жаҳл билан трубкани кўтарди:

— Саи? Саимисан? Ало!

— Ҳа, ман, ойи, Саидаман, сизмидингиз?

— Онагинанг ўргулсин, тузукмисан? Ётибсанми?

— Тузукман ойи. Хавотир бўлманг.

— Нега хавотир бўлмай! Ҳозир етиб бораман. Сен қимилламай ёт? Тушундингми?

— Уриниб нима қиласиз! Келиш осонми. Кун совуқ бўлса.

— Гапирма! Қўй, у-бу ишингга қарашиб келаман.

— Ўзингиз биласиз.

— Оч-наҳор ётгандирсан? —Аянинг эшикдан кириб келгандаги биринчи гапи шу бўлди.

— Иштаҳам йўқ,— деди Саида ва бирдан кўзи деразага тушди.

— Ие, қор бошлабди-ку! Сезмабман ҳам. — Дарахтларнинг яланғоч шохлари, боғчанинг панжаралари, томлар оппоқ қор билан қопланибди. Янги йилни кутиб тургандек қор ёға бошлагани Саиданинг руҳини кўтариб юборди. У дераза оша қор қўйнида оқ либосда жилваланиб ётган сокин табиатга ички бир ҳавас билан тикилиб қоларкан, ўз-ўзидан жилмайиб қўйди: —Қор қандай яхши-я.

— Нимаси яхши! Кўчалар сирғанчиқ бўп кетипти! Зўрға келдим!

Саида онасига ўгирилди, аммо ҳеч нарса демади.

— Норин дегандинг, хамир қорай. — Фароғат ая жемпирини ечиб, енгини шимарди-да, махсичан ошхонага юрди.

Тўрхалтада лимонад, «Тошкент суви» кўтариб икки юзи қизарган ҳолда Баҳодир кириб келди.

— Ойижон, ойижон, бир нарса десам хўп дейсизми? А, ойижон, — у каравотга энгашиб ойисининг юзларидан авайлаб ўпа бошлади, —ойижон биз болалар билан янги йилни Равшанларникида кутмоқчимиз, майли денг, ойижон, майли дедингиз-а?

— Кўрамиз, — деди Саида ўғлининг сочларига қўнган қорни сидириб ташларкан, —ҳали вақт бор-ку!.

— Нега рухсат берасан, Саи? — Фароғат ая ошхонадан чиқди. У мункайиб белини кўтариб ололмай турарди. — Янги йилда ҳамма ўз уйида бўлиши керак. Бегона жойда нима бор! Бормайсан, тамом! Онанг ёлғиз бўлса...

— Ие, вой-й, бувижоним келганмидилар, — ўгирилди Баҳодир, — бувижон кириб келаётган янги йилингиз билан, яхшимисиз, омонмисиз, — у ҳар сўрашганда ер баробар энгашарди, — соғмисиз, бардаммисиз... [illegible]

ўғлига фахрланиш туйғуси билан тикилиб тураркан, беихтиёр кулиб юборди.

— Айб ўзингда! Нега болага бўш қарайсан! Рухсат берма!

— Хўп. Хўп. Равшан бегонамас. Танийсиз-ку. Майли, чиқмайди.

— Баҳодир, столга дастурхон ёзиб. у-буларни қўйчи, ҳозир норин тайёр бўлса. касалхонага бориб келасан.

— Бир оғиз сўзингиз, ҳаммаси сиз айтгандек бўлади. Столни ясатаман, бир! Дадамга норин олиб бораман, икки! Равш... йўғ-е, уйда янги йил кутаман, уч! Акам қани, тўрт! Салимангиз нега йиғлаяпти, беш...

Ошхонадан хамир тўғраб ўтирган Фароғат аянинг «Чой дамла, она қизим, томоғим қақраб кетди», —деган овози эшитилди.

Теварак-атроф оқшом қўйнида аллақандай жозибали, сеҳрли тусга кира бошлади. Подъезддан шошиб одимлаётган қўшниларнинг, чана судраб бораётган болаларнинг қий-чув овозлари эшитилади. Бугун ҳамма уйларда хурсандчилик, байрам кайфияти. Ана, катта уйда безатилган арчанинг қизил, кўк, сариқ, ранг-баранг юлдуз шаклидаги чироқлари гоҳ ёниб, гоҳ ўчиб, кўз қисиб, уйга салобат бахш этган. Салима пахтадан ясаган «қор» парчалари арча устига тинимсиз «ёғиб» турипти. Баҳодир столга турли таомларни, помидор, бодринг, ёнғоқ, майизларни тўлдириб ташлапти. Дадаси у ёқда бўлса, мен бу ҳолатда...

— Ойижоним, салом!

— Келдингми? — Саида каттасининг ҳам етиб келганидан кўнгли хотиржам бўлди, — Ҳайрият!

Ўғли папкасини столга ташладию, «мен ҳозир» деб шошганча чиқиб кетди. Саида дераза оша ўғлининг кетидан қараб қолди. Ботир боғча панжарасидан сакраб нариги томонга илдам юриб кетди. Орадан кўп вақт ўтмай у аллақандай бир тошқин ҳаяжон билан, кўзлари порлаб кириб келди. Ойнага қараб, сочларидаги қорни сидираркан, ёқаларини ҳам тузатиб олди.

— Ойи, — деди, — бир маслаҳатли гап бор. Нима дейсиз? Агар хўп десангиз...

— А, ойи нима дейсиз?

— Олдин айт, эшитмасдан туриб нима дердим.

Ботир гапни нимадан бошлашини билмай бирпас чайналиб турди. Ерга қаради, кейин кўрпанинг учини тортиб текисларкан, базўр гапира бошлади:

— Ишхонамизга практикага келган бир қиз бор эди... Ётоқхонадаги муддати тугаган экан, чиқариб юборипти, уйига ҳам кетолмади... Агар хўп десангиз... бизникида қолиб эрталаб кетарди. Шунга... нима дейсиз?..

«Вой ўлмасам... бу ҳали қиз етаклаб келадиган бўлиб қолипти-ю». Бир томондан бутун танаси бўйлаб аллақандай ҳозиргача юз бермаган янги бир қувончли туйғу кўпириб югурди, бир томондан эса, у қанақа қиз ўзи, ўғлига муносибмикин деган ташвиш ғулғула солди юрагига. У савол назари билан ўғлига тикилиб қолди. Ботир ойисининг кўзига қараб жавобини кутиб турарди.

— Қанақа қиз ўзи?

— Айтдим-ку, ишхона- [illegible]

— Ҳой! Менга қара! — Ошхонадан Фароғат ая чиқиб келди, — Уялмадингми қиз етаклаб келгани, кўчада санғиб юрган бузуқ қизлардандир-да! Вой шарманда!

— Ойи, секинроқ, намунча ваҳима қилмасангиз, — койиб берди Саида онасининг ўринсиз тутоқиб бораётганидан ранжиб.

— Боя айтдим-ку, ҳамма айб санда! Болага қаттиқ турмадинг, ана энди тепангга қиз етаклаб келадиган бўпти! Иснод-ку!

— Буви сиз аралашманг, тушунмайсиз барибир.

Саида «Майли, опкелавер» дейин деса, ойисидан ҳайиқиб турипти, «Йўқ» деса ўғлини ранжитиб қўйишни ҳам истамайди.

— Қани ўша қиз ўлгур, мен олдига чиқай-чи, турқи-тароватини бир кўрай! — Фароғат ая қўзғалди.

— Ўтиринг бундоқ буви, келиб-келиб сиз... э, қўйинг-е, сиздан шу иш келса!

— Сан бола бузилиб кетганга ўхшайсан! Вой шўргинам қурсин! Яхши қиз бировнинг уйида ётиб қолишга рози бўлармиди!

— Бўлди! Тушунарли! Ман гапирмадим! Сизлар эшитмадинглар! — Ботир жаҳл билан бурилди, —энди ялинсангиз ҳам келмайди!

Қарс этиб эшик ёпилдию, кетидан Фароғат ая ҳам чиқиб, у билан қарама-қарши юриб бораверди. Саида беҳол бир аҳволда ўзини ёстиққа ташлади.

Ботир симёғоч тагида турган қизнинг қўлидан каттагина сумкасини олди. Унга нималарнидир тушунтира бошлаган эди, Фароғат ая улар олдига етиб келди.

— Ҳмм! Она қизим, шу ерда турибсизми?!

Қиз саросимада нима қилишни билмай жавдираб унга қаради. Ботирнинг ранги ўчиб, қизнинг тирсагидан ушлаб нарироққа юра бошлади. У қиз олдида шарманда бўлаётганидан ўртаниб, ўзини қўярга жой тополмасди. Фароғат ая сирғаниб бориб, Ботирнинг қўлидан сумкани юлқиб олди ва қизга яқинлашди. — Бери кел! Бир оғиз гапим бор! Қани бери кел-чи! Қиз қор билан қопланган «яшил девор» шохларига мункиб кетди. Ҳайрон бўлганча аяга ўгирилиб қарадию сўнг ўзини ўнглаб нарироққа қадам ташлаб ўтиб олгач, югуриб кетди.

— Буви уялмайсизми? — деди Ботир йиғламоқдан баттар хуноб бўлиб сумкани тортаркан, аммо ая сумкани бермай, жаҳл билан панжарага қаратиб улоқтириб юборди. Сумка ичидаги турли хил арча ўйинчоқлари чил-чил синиб, қор устига сочилиб кетди.

— Нега қочасан, ҳей қизим, бу ёққа кел, — деди Фароғат ая унинг кетидан алам билан бақириб, ўша томонга тез-тез одимларкан.

— Қойилман! Зўр иш қилдингиз! —деди Ботир қор ичидан дафтар-ручкаларни йиғиб оларкан, — Қойилман!

— Ҳой, қаёққа! Кетидан ялиниб борасанми?

Қиз билан йигит анча йироқлашиб кетишган эди. Кампир уларнинг кетидан алам билан кузатиб тураверди.

Бу ёқда Саида тинч ётолмади, қани булар? Кўчадан нега бақиришган овоз- [illegible]

— Тавба, ўғлинг одам бўлмай қопти! Қизнинг кетидан кетди-я!

Уйга киргач, ая кетишга чоғланиб пальтосини қўлга олди.

Онасининг кетмоқчилигини сезган Саида Баҳодирни имлаб чақирди: «Югур, остановкага бор! Аканг турган бўлса, уйга келсин, югур тез бўл.

— Йилни яхши кутиб олинглар, тинчлик-хотиржамликни берсин, хайр болам! Омон бўлинглар! —қовоқлари уйилган Фароғат ая энсаси қотиб, жаҳлини базўр ичига ютиб, «Шу ғурбатхонадан тезроқ қутулай», —деб шошганча йўлакдан чиқа бошлади.

— Қолинг, йилни бирга кутайлик, кеч бўлиб қолди-ку.

— Баҳодирни отлантир. Норинни Улуғбекка бериб келсин, тиқ этса кўчага термулиб ётгандир, бояқиш.

— Хўп, ҳозир элтиб беради. Яхши боринг, укамга салом айтинг, Саида онаси узоқлашгунча кетидан қараб турди. Сўнг жим-жит бўлиб қолган уйга кирди, кўнгли ғаш бўлгани учун ётолмай кўчага қайтиб дарвоза олдига чиқди.

...Қаёққа кетди, изғиринда қайга боради? Қор тезлашди. Совуқ этни жунжуктиради. Саида совуқ қотгандан кейингина енгил кийиниб чиққанини пайқади... Чироқларга, дарахтлар тагида уймалашиб юрган одамларга нигоҳ ташлаб, кўзлари Ботирни қидиради, навдадеккина келишган қиз билан турганини кўз олдига келтиради. Яхши бўлмади. Ўғлининг дили ранжиб қолди. Нега «опкелавер» деёлмади. Ахир ўғлини илк бор шу кайфиятда кўриши. Ҳамиша ўзи ёқтирган қизга уйлантираман деб орзу қиларди-ку.

— Астанопкагаям бордим, магазингаям бордим, аптека томонгаям ўтдим, йўқ, акам кўринмади, —Баҳодир харсиллаб зўрға нафас олиб онасининг ёнига келди.

Она-бола бошлашиб уйга киришди. Саиданинг кўнгли ғаш. Норин, сомса, турли хил ширинликлардан ўраб эрига бериб юборди. Ўзи дераза ёнида қорнинг ёғишини томоша қилиб, узоқ туриб яна ўйга толди... Ёнида ортиқча пули ҳам йўқ эди, кун совуқ бўлса, қорни ҳам оч, ишдан келиб туз ҳам тотмади.

Баҳодир касалхонага бориб келгач, Равшанларникига чиқиб кетди. Уйда фақат Саидаю Салима қолишди. Нориндан сузиб, арча ясатилган катта уйга киришди. Уй назарида ҳувиллаб, юлдузсимон чироқлари ёниб-ўчиб турган арча ҳам мунғайиб қолгандек эди. Телевизорда «Баҳор» қизлари оққушлардек беозор сузиб, майингина хиром айларди. Соат 11 дан ошипти. Қаерда бўлса ҳам 12 га етиб келади. Ҳа, ўғли билади, янги йилда онасини ёлғиз қолдирмайди. Ҳар гал янги йил кутишдаги таомил шу! Саида ўзини ўзи тинчлантириб нориндан бир-икки чўқилаган бўлди. Салимани уйқу элитиб, мудрай бошлади.

... Келмаяпти. Такси тутгану Ғазалкентга жўнашган. Ўғлининг одатини билади, қиз олдида сир бой бермайди. Йўл ёмон, қор уриб турипти. Наҳотки биз қизни киритмагандек улар ҳам ўғлини киритишмайди. Қиз [illegible]

томондан изғирин шамол эсиб, совуқ кучаяди. Қайтишга машина топилмайди. Ботир сарсон бўлиб, қор кечиб тор кўчалардан катта йўлга интилади. Хуноби ошиб тутоқиб кетади. Рўпарасидан чиқиб, йўлини тўсган бир тўда ичиб олган безорилар «Қишлоғимиз қизини кузатиб келган шаҳарлик олифта сенмисан!» — деб уриб дўппослайдилар. Ўн чоғлиқ бақувват йигитлар! Ҳар бири тоғни урса талқон қилгудек қизил мағиз тоғликлар! Нимжонгина Ботир уларга бас келолмайди. У ҳушидан кетади. Боши ёрилган, пешонасига ғурра тушган, қор устида ўзини билмай ётипти...

— Вой ўлмасам! Вой шўрим қурсин! Бу не кўргилик! — Саида ўрнидан сапчиб туриб кетди. Беихтиёр юрагини қисмлади, нафаси тиқилиб, ўзини эшикка урди. Аранг чиқиб олди очиқ ҳавога. Юзига муздеккина қор учқунлари қўна бошлагач, чуқур нафас олди, бироз ўзига келгандек бўлди. Нарироқда чуввос солиб болалар қор бўрон ўйнашар, ёп-ёруғ қатор деразалардан янги йилни шодон қаршилаётган қўшниларнинг акси кўриниб турарди. Лекин буларнинг биронтаси ҳам кўзига кўринмас, ҳамон юрагинч ваҳима қоплаб келарди. Айланиб юриб-юриб тинка мадори қуриб яна уйга қайтиб кирди. Ниҳоят экранда соат 12! Гимн садолари! Янги йил! Саиданинг юраги аллақандай ҳаяжон билан ҳапқириб кетди? Янги йил! Қўшни уйлардан одамларнинг қийқириғи, шодон кулгулари, қарсаклар, табриклар эшитила бошлади.

Фақат Саида ёлғиз! Умрида биринчи марта шундай бетайин йил кутиши.

Эшик шарақлаб очилиб, бир-бирини қувлашиб Равшан билан Баҳодир кириб келишди. — Ойижон! Янги йилингиз билан! Табриклайман!

— Онанг ўргулсин, раҳмат. Сизларники ҳам муборак бўлсин!

— Ойижон биз ҳовуз ёнида бирпас коньки учамиз, бугун ҳеч ким ухламайди, ҳамма болалар ўша ерда. Майлими, ҳув ана қаранг, ухламасликка келишдик.

... Болаларсиз қанчалик оғир, уйлар «ютаман» дейди, бу арча, ясатиғлик стол ким учун? Шунча оворагарчилик...

Соат иккига қараб кетяпти. Теварак атроф боягидан кўра бироз тинчиди, аммо у ёқ бу ёққа ўтиб турган йўловчиларнинг ғўнғир-ғўнғир овозлари ўқтин-ўқтин қулоққа чалинади. Ҳа демай тонг отади...

Шу тариқа мудраб кетган Саида омонатгина диван суянчиғига ёнбошлади. Бир зумгина уйқу тортди оғушига. Бир зумгина бўлса ҳам тошдек қотиб ухлади. Шу пайт эшик қўнғироғи қисқа жиринглади. У эшитмади. У қотиб ухларди. Қўлини чеккасига босганча пишиллаб ухларди. Қўнғироқ яна жиринглади... Саида кўзини очиб, карахт бир ҳолда қулоқ солди, аввалига унга шундай туюлгандек бўлди. Йўқ, ростдан қўнғироқ жиринглаётди. У югуриб бориб эшикни очди: Ботир!

— Келдингми, болам.

Остонадан ўтган Ботир бесўз онасига тикилди. Ранги оппоқ оқариб кўзлари киртайиб қолгандек эди.

— Телефон қилиб сира уйни ололмадим, аксига икки тийинлик ҳам топилмади, —деди ёстиқнинг учини куч билан ғижимларкан.

— Қаерда... эдинг...

— Вокзалда! Эрталабгача вокзалда ўтириб чиқдик. Биринчи поездга кузатиб келдим.

Арча ясатилган уйдаги соат 6 яримни кўрсатиб [illegible]

Муҳаббат ТУРОБОВА.

Аҳолига—сифатли моллар

Жарқўрғондаги маҳаллий йигирув-тўқув фабрикаси ташкил этилгандан буён биринчи марта ойлик ва квартал ишлаб чиқариш программасини бажариш билангина эмас, айни вақтда ошириб адо этиш билан якунланмоқда.

Латвиядаги «Ригас мануфактурис» бирлашмасига ва Бухоро тўқимачилик комбинатига маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома мажбуриятлари бажарилди. Маҳсулот сифати яхшиланди: биринчи сорт калава планлаштирилганидан 2 процент кўп ишлаб чиқарилди.

Ускуналардан фойдаланиш тубдан яхшиланганлиги муваффақиятнинг гарови бўлди. Бундан уч ой муқаддам йигирув цехи тўла икки сменали ишга ўтказилди, машиналарнинг бир қисми эса уч сменада ишлатилмоқда. Илгари бекор турган техника ҳам ишга туширилди. Ишчиларга илғор меҳнат усулларини ўргатиш йўлга қўйилди. Энг моҳир ишчилар бу ишни ўз зиммаларига олдилар. Уларнинг орасида ип йигирувчи Роза Алимова, тўқувчилар Валентина Климова, Саодат Баратова ва бошқалар бор.

Фабрика планга қўшимча 180 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди.

(ЎзТАГ).

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида чоп этди:

А. С. Пушкин. Капитан қизи. Қисса. 112 бет. Баҳоси 20 тийин.

Қайта нашр қилинаётган бу китоб 40-йилларда Абдулла Қаҳҳор томонидан ўзбек тилига таржима қилинган. Асардаги Пугачев гояси улкан санъаткор учун самодержавие мутлақ ҳокимиятини қўпориб ташлаш, крепостной қулликни тугатиш, халқ эрки, бахти гояси бўлиб хизмат қилган.

Авторлар коллективи. Революция фарзандлари. Ҳикоялар. 240 бет. Баҳоси 15 тийин.

Тўпламга инқилобнинг суронли йиллари ҳақидаги қисса ва ҳикоялар жамланган. Уларда кенжа авлоднинг инқилоб ғалабасини таъминлашда тутган ўрни, ёш Совет ҳокимиятини сақлаб қолишдаги қаҳрамонона фаолияти тўғрисида ҳикоя қилинади.

Шаудирбой Сеитов. Турналар учиб ўтди... Қисса. 96 бет. Баҳоси 15 тийин.

Қорақалпоқчадан илк бор ўзбек тилида эътиборингизга ҳавола этилаётган бу қиссада Улуғ Ватан уруши давридаги болаларнинг оғир ҳаёти тасвирланади.

Авторлар коллективи. Юлдузлар йўл кўрсатади. Эсдалик ва лавҳалар. 64 бет. Баҳоси 10 тийин.

Пионер ва ўқувчилар республикамизда яшаб, меҳнат қилаётган машҳур кишилар ҳақида эшитишганида, «Улар биздек вақтларида нималар ҳақида орзу қилишган, қандай ўқишган экан», деган ўйга боришади. Улар бу рисоладан ана шу саволларга жавоб топадилар.

Раҳмат Азизхўжаев. Кенжа ўғил. Қиссалар. 144 бет. Баҳоси 20 тийин.

Китоб қаҳрамонлари пионер ва мактаб ўқувчиларидир. Улар катталарга яқиндан ёрдам бериб, ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаларида ишлайдилар. Рус тилида чиқарилган бу китобдаги қиссаларда меҳнаткаш ўғил-қизларимиз ҳақида сўз юритилади.

Леонид Шорохов. Чўкаётганларни қутқарувчилар. Қисса. 112 бет. Баҳоси 35 тийин (рус тилида).

Китобда чўкаётганларни сувдан қутқариш ниқоби остида иш юритган қаллоб Володька Сагин ҳақида ҳикоя қилинади.

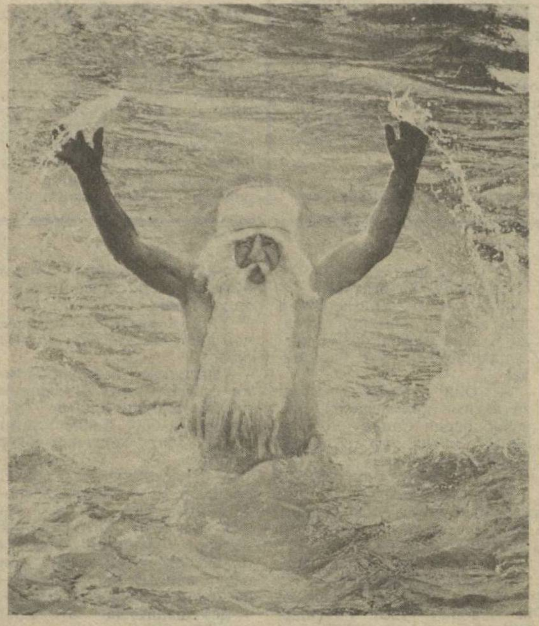

Янги, 1988 йилда навбатдаги Олимпия ўйинлари ўтказилади. Спортчилар унга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. И-е, улар орасида Қорбобо нима қилиб юрибди! Ҳеч таажжубланманг, эҳтимол, тренерлар мени ҳам командалардан бирига киритишар, дейди Қорбобо мийиғида кулиб. Албатта, бу ҳазил. Лекин Қорбобонинг спортчилар орасида бўлиши ҳаммага қувонч ва тетиклик, ўз кучига ишонч ва шод-ҳуррамлик бағишламоқда.

Суратларда: 1. Қорбобо Тошкентда таълим олаётган афғон болалари билан футбол машғулотларида қатнашаяпти. 2. Қорбобо шу кунларда ҳар куни Тошкентнинг «Моржлар» секциясига бориб маза қилмоқда.

Ф. Қурбонбоев, Р. Нуриддинов фотолари (ЎзТАГ).

• *Ажаб савдолар*

ВАЪДАБОЗЛИК ҚАЧОНГАЧА?

Қашқадарё область алоқа ишлаб чиқариш бошқармаси Косонда замонавий типда янги алоқа уйи қуришга 80-йиллар бошида киришган эди. Қисқа вақтда лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди. 521,2 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш белгиланди. Почта ва электр алоқа корпусларини бунёд этиш кўрсатилди. 1983 йил кузида почта корпуси биноси учун пойдевор ётқизилди. Шу билан иш тўхтади. Қорлар ёғди, излар босилди. 1985 йил бошида эса электр алоқа корпуси қурилиши бошланди. Иш эндигина тезлашаётганда Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги 1985 йил 27 мартдаги буйруғи билан қурилишни тўхтатди. Хуллас, иш чала-чулпа ҳолича қолиб кетди.

... Орадан бир йил ўтгач яна қурилиш майдонида ишчилар кўзга ташланиб қолишди. Лекин бу сафар қурувчилар қўлида бошқача, яъни ўзгартиришлар киритилган лойиҳа бор эди. Лойиҳадан ҳам, пландан ҳам почта корпуси қурилиши бутунлай чиқариб ташланганди. Электр алоқа корпусига эса 206 минг сўм маблағ сарфланиши кўрсатилганди.

Буюртмачилар ҳайрон қолиб, «нима бўлди» дейишганди, «Узгипросвязь» лойиҳалаш институтидаги мутасадди ўртоқлар министрнинг оғзаки кўрсатмаси билан лойиҳани қайта ўзгартирганликларини айтишди. Хуллас, шу алфозда ўтган йили борйўғи 12 минг сўмлик иш бажарилди, холос.

1987 йилда 245 сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш вазифа қилиб қўйилди. Йил бошидан министрликка қарашли Тошан Давлатов бошлиқ механизациялашган кўчма колонна коллективи: «Алоқа уйини тўртинчи кварталда фойдаланишга топширамиз», — деб ваъда берган эди. Ёлғон бўлиб чиқди. 1987 йилнинг ўтган ойлари мобайнида пландаги 140 минг сўм ўрнига ҳаммаси бўлиб 34 минг сўмлик иш қилинди ёки қурилиш-монтаж ишлари 24 процентга уддаланди. Ранг кўр, ҳол сўр, деб шунга айтсалар керак?

Колонна раҳбарлари дўппи тор келган бугунги кунда: «Алоқа уйини 1988 йилнинг биринчи кварталида қуриб топширамиз», — деган гапни ўйлаб топишди.

Биз яқинда қурилиш объектида бўлдик. Ўлда-жўлда қолиб ётган ишларни кўриб, ёқа ушладик. Вагончада ўнтача киши совуқдан дийдираб ўтирарди.

— Бекорчиликми? — сўраймиз бригада бошлиғи Кантемир Сафоновдан.

— Қанақа бекорчилик?! — деди у жиғибийрони чиқиб. — Цемент, ғишт, тахта етказиб беришмаяпти. Хўжакўрсинга турган кўтарма кран ҳам бир кун ишласа уч кун бузилганча ётади.

Буюртмачи ташкилот область алоқа ишлаб чиқариш бошқармасига қўнғироқ қилиб, қурилишнинг тўрт йилдан бери чўзилиши сабабларини суриштирдик.

— Ҳа, тўғри, — деди бошқарма бошлиғининг капитал қурилиш бўйича ўринбосари Розиқ Мўминов бамайлихотир, — Қурилиш материали етишмаяпти. Билсизми, колонна кучсиз. Нима қилибди, 1988 йилда битказар...

Ана холос! Буюртмачи масалага шунчалик юзаки ёндашгандан кейин пудратчидан хафа бўлмаса ҳам бўларкан. Яна янги ваъдалар бўлаверади. Ишлар чала қолаверади. Ахир, ҳар бир нарсанинг чегараси бўлганидек, ваъданинг ҳам охири бордир. Бунга республика Алоқа министрлиги қандай қараркин?

М. КАРОМОВ.

«Пахтакор»: САФАР ВА РЕЖАЛАР

«Пахтакор» командаси футболчилари мавсумни якунлагач, бир ойлик дам олиш кезлари Африкага йўл олдилар. Футболчиларимиз чет эл сафари чоғида Бурунди ва Руандада бўлиб, бир неча халқаро ўртоқлик учрашувларида иштирок этдилар. Жамоатчи мухбиримиз А. АЛИМОВ «Пахтакор» командасининг катта тренери Б. АБДУРАИМОВ билан учрашиб, сафар ўйинлари ва янги мавсум режалари хусусида суҳбатлашди.

— Декабрь ойининг ўн иккинчи куни Қоҳира ва Хартум шаҳарларида бироз тўхтаб, Бурунди пойтахти Бужум-Бур шаҳрига етиб бордик, — деб гап бошлади катта тренер. — Африка қуёши тиғида «куйсак» керак, деган хаёлда эдик. Ундай бўлмади. Бу ерда ҳаво йигирма даража атрофида иссиқ эди. Марказий меҳмонхонага жойлашиб, 10 минг кишига мўлжалланган стадионда машғулотларни бошлаб юбордик. Мамлакат аҳолиси ўртасида футболга қизиқиш катта. Бурундида олий лига мусобақаларида 10 команда иштирок этар экан. Биз дастлабки учрашувни Африка кубоги мусобақалари қатнашчиси «Ветало» клуби билан ўтказдик. Йигитларимиз бу учрашувда дарвозалар даҳлсиз бўлишига эришдилир.

Иккинчи учрашув Бурунди чемпиони — «Интер» клуби билан бўлди. Марказий стадион мухлислар билан тўлди. Бу галги ўйинда футболчиларимиз 3:1 ҳисобида устун келишди. Тўплардан иккитасини О. Синелобов, биттасини Г. Денисов дарвозага йўллашди. Кейин штатлар чемпиони, яъни бизнинг биринчи лигага ўхшаш командалардан бири — «Гетега» футболчиларини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратдик. Бу сафар А. Абдураимов, М. Кабаев, А. Дўрмоновлар ўзларини кўрсатишди. Тўртинчи учрашув армиячилар командаси билан бўлди. Улар олий лига вакиллари ҳисобида юритилар экан. Учрашувда дарвозани икки марта ишғол этиб, бир тўп қўйиб юборишга тўғри келди. Яна М. Кабаев билан А. Дўрмоновлар чаққонлик қилишди.

Умуман, Африка марказидаги 5 миллион аҳолига эга бўлган бу мамлакатда футбол спортнинг энг оммавий турларидан саналади. Шунингдек, қўл тўпи, баскетбол, бокс, велоспорт турларига қизиқиш катта. Биз қаерда бўлмайлик, дўстона ва самимий мулоқотлар билан қуршаб олиндик. Ўтган йили Харьковнинг «Металлист» коллективи бу ерда меҳмон бўлган экан. Шу команданинг мавқеи билан боғлиқ савол-жавоблар ҳам бўлди. Мамлакатимизда амалга оширилаётган буюк ўзгаришларга қизиқиш катта. Африкаликлар Совет Иттифоқини тинчлик таянчи, деб эътироф этишмоқда.

Учрашувлар ва қизиқарли суҳбатлардан кейин Руандага йўл олдик. Бу ер ҳам ям-яшил ўрмонларга бой. 18 декабрь куни пойтахтдаги 25 минг кишилик замонавий стадионда «Бурамба» командаси билан майдонга чиқдик. Учрашув 4:2 ҳисобида футболчиларимиз фойдасига ҳал бўлди. Тўпларни Г. Денисов, О. Синелобов, С. Ковшов, М. Кабаевлар киритишди. 20 декабрда эса армиячиларнинг «Қора сиртлон» коллективи билан тўп суришга тўғри келди. Бу команда 1986 йилда Руанда чемпиони бўлган. Улар қўпол ва оғир ҳаракат қилар эканлар. Учрашув 1:1 ҳисобида тугади. Тўпни А. Абдураимов нишонга олди. Хингурик вилояти чемпиони бўлган команда устидан 2:1 ҳисобида муваффақият қозондик.

Сўнгги учрашув Руанда терма командаси билан бўлди. Бу мусобақага бельгиялик мутахассислар ёрдамида пухта ҳозирлик кўрилган экан. Лекин йигитларимиз бўш келишмади. Стадион тўла мухлислар даврасида ўтказилган бу ўйинда пахтакорчилар астойдил ҳаракат қилишди. Г. Денисов билан С. Ковшовлар дарвозага жавобсиз тўп киритиб, ғалабани таъминлашди.

Умуман, сафар футболчиларда яхши таассурот қолдирди. Бўш вақтларда диққатга сазовор жойлар билан танишиб, қизиқарли суҳбатлар уюштирилди.

Учрашувларда дарвозабон Ф. Ёқубов ҳамда Тошкент футбол мактабидан Ж. Абдуллаев ўзаро ҳамкорлик қилишди. Қолган ўйинчилар мухлисларга таниш: Г. Денисов, С. Бондаренко, Н. Нортожиев, С. Ковшов, А. Кожухов, Г. Роткович, О. Синелобов, В. Постнов, А. Абдураимов, М. Кабаев, А. Дўрмонов, И. Близнюк ҳамда футбол мактаби аъзоларидан С. Андреев ва Ш. Мақсудовлар.

Шу кунларда командамиз янги мавсум ташвиши билан яшамоқдалар. 4 январдан дастлабки машғулотларни бошлаймиз. Футболчилар врачлар назоратидан ўтказилгач, умумжисмоний тайёргарликка куч берамиз. Январь ойидаги машқлар Тошкент шаҳри ва область спорт базаларида ўтади. Кейин 10 кун мобайнида Сочида ўқув машғулотларида қатнашамиз. Яна бир бор чет эл сафарида бўлиш ҳам кўзда тутилган. Март ойида эса мамлакат шаҳарларида биринчи лига командалари иштирокида ўтказилувчи турнирда иштирок этамиз.

Командадаги баъзи ўзгаришлар ҳақида икки оғиз сўз. И. Шквирин билан А. Пятницкий армия хизматини ўтаб, ўз клубларига қайтишди. Бокунинг «Нефтчи» командасида бир неча мавсум ўтказган М. Билолов яна пахтакорчилар сафига қўшилди. Мавсумга тайёргарлик давомида иккинчи лига вакили, навоийлик Равил Бикулов, Косонсойдан Фурқат Эсонбоев ва бошқа бир қанча ўйинчиларни таклиф этмоқчимиз. Бундан ташқари футбол мактабларининг 7—8 ўйинчиси пахтакорчилар сафида машқ ўтказадилар. Улар орасидан ҳам қобилиятли ёшларни танлашни мўлжалламоқдамиз. Энди янги мавсумдаги аниқ режалар, хусусан олий лигага чиқиш ҳақидаги мулоҳазалар борасида яна суҳбатлашамиз, деган умиддаман.

Футбол

ТВ — ТВ
ҲАФТАЛИК ПРОГРАММА

4 январь, душанба

МТ-I. 7.00 — 120 минут. 9.00 — Болалар учун фильм. 10.25 — Ҳужжатли фильм. 11.10 ва 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Мультфильм. 16.40 — «Махфий фарватер». Бадиий фильм. 3-серия. 17.50 — Бирма иттифоқи социалистик республикаси ҳақида телеочерк. 18.20 — Бирма миллий рақс ансамблининг концерти. 18.50 — Мультфильм. 19.10 — Туб ислоҳот йўлларида. 19.40 — М. Мусоргский. «Хованщина». Опера. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — М. Мусоргскийнинг «Хованщина» операсининг давоми. 23.15 — Дунё воқеалари. 23.25 — Аслига қайтиш ёки Андрей Битов билан сентиментал саёҳат.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — «Келечек» ансамблининг концерти. 9.45 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.25 — Фильм-концерт. 10.55 — Болалар учун фильм. 12.25 — Қиш жилолари. 12.55 — Илмий-оммабоп фильм. 13.20 — «Резидентнинг қайтиши». Бадиий фильм, 1-серия. 14.25 — София филармонияси симфоник оркестрининг концерти. 15.30 — Мультфильм. 15.40 — «XXI асрга экспедиция». 2-кўрсатув. 16.40 ва 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Илмий-оммабоп фильм. 19.10 — Реклама. 19.20 — Телефильм. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.50 — Объектив. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Миллионли қўғирчоқ». Бадиий фильм. 23.30 — Тонгги почта. 24.00 — Янгиликлар. 00.05 — Хоккей ГФР — СССР.

УзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Арча ўмонда қолди. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ватанимни шарафайман. 8.10 — Ҳужжатли фильм. 16.45 — «Юлдузча». 17.30 — Қизиқувчилар экрани. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Дам олиш программаси. 19.00 — Уй... дай қурилади? 19.30 — [illegible] рот. 19.45 — Пойтахтимиз... монлари. 20.30 — Ах... 20.50 — Гўзал диёримсан... — Время. 22.05 — «Аё...» Бадиий фильм.

УзТВ-II. 19.35 — Бол... учун фильм. 20.55 — Ра... ва китоб. 21.30 — Вр... **Фрунзе:** 22.15 — «Удум». Б... ий фильм.

5 январь, сешанба

МТ-I. 7.00 — 120 минут. 9.00 — М. Мусоргский. «Хованщина» опера. 11.45 ва 15.55 — Янгиликлар. 16.05 — Қайта қуриш прожектори. 16.15 — Жонли торлар. Фильм-концерт. 16.50 — «Махфий фарватер». Бадиий фильм. 4-серия. 18.00 — Салом, музика! 18.40 — СССР — Шимолий қутб — АҚШ. 19.40 — Дунё воқеалари. 20.00 — «Алвидо, ғўр ёшлигим». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Илмий-оммабоп фильм. 22.45 — Нигоҳ.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — «Алмаст» ансамблининг концерти. 9.40 — Поэзия. 10.45 — Будильник. 11.15 — Болалар учун фильм. 12.25 — Француз тили. 12.55 — «Резидентнинг қайтиши». Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 15.05 — Халқаро конкурслар лауреати Дина Иоффе чалади. 15.45 — XXI асрга экспедиция. 16.30 — Янгиликлар. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — «Москва ва Варшава болалари» телекўприги. 20.00 — Музикали киоск. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Телефильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Резидентнинг қайтиши». Бадиий фильм. 1-серия. 23.20 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ҳужжатли фильм. 16.45 — Болалар учун фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильмлар. 18.30 — Арчамиз қандай яхши. 19.00 — Чорвадор. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёзувчи ва замон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Қувноқ сайр». Фильм-концерт. 21.20 — Долзарб вазифа. 21.30 — Время. 22.05 — Оила мактаби. 22.35 — «Барҳаёт наволар». Ю. Ражабий.

УзТВ-II. 19.35 — Қайта қуриш: муаммолар, ечимлар. 20.05 — «Ҳарбий хизматга чақирилувчилар». Бадиий фильм. 21.00 — Ёнғиндан эҳтиёт бўлинг! 21.30 — Время. **Душанба:** 22.15 — Тожикистон санъат усталари ва ижодкор ёшларининг концерти.

6 январь, чоршанба

МТ-I. 7.00 — 120 минут. 9.00 — Мультфильмлар. 9.30 — «Алвидо, ғўр ёшлигим». Бадиий фильм. 10.55 — Телефильм. 11.45 ва 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Музикали хазина. 17.15 — Мактаб: қайта қуриш муаммолари. 17.30 — «Москва ва Варшава болалари» телекўприги. 18.45 — Совет қўшиқларидан концерт. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Дунё воқеалари. 20.00 — Экран усталари. 20.50 — Л. Шепитько фильмлари телеэкранда. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Мени кутишмаётган ерда пайдо бўлишга шошиляпман. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.20 — Мулоҳаза. Фильм-концерт.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.50 — «Лаъл» ансамблининг концерти. 10.20 — Мультфильмлар. 10.55 — «Севги қўшиқлари». Фильм-концерт. 11.25 — Болалар учун фильм. 12.30 — Немис тили. 13.00 — Камалак. 13.30 — «Резидентнинг қайтиши». Бадиий фильм. 2-серия. «Резидент операциясининг тугатилиши». Бадиий фильм. 1-серия. 15.45 — XXI асрга экспедиция. 16.45 ва 18.35 — Янгиликлар. 18.40 — Қишлоқ янгиликлари. 19.40 — Халқ куйлари. 19.55 — Телефильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Шарқий Сибирь. 20.55 — РСФСР халқ артисти В. Климов. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Резидентнинг қайтиши». Бадиий фильм. 2-серия. 23.20 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ота-оналарга болалар ҳақида. 16.45 — Болалар учун фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Успенский номли республика музика мактаби ўқувчиларининг чиқиши. 18.55 — Ўсмир ва қонун. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети декабрь пленуми қарорлари — ҳаётга! 20.30 — Ахборот. 20.50 ЎзССР Давлат телерадиоси халқ чолғулари оркестрининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Драматик актёрлар куйлайдилар. 23.05 — Ҳужжатли фильм. 23.20 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.35 — Фильм-концерт. 20.35 — Ритмик гимнастика. 21.00 — Коммунистлар аттестацияси. 21.30 — Время. **Душанба:** 22.15 — «Тунлар ва кунлар». Бадиий фильм. 1-серия.

7 январь, пайшанба

МТ-I. 7.00 — 120 минут. 9.00 — Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 10.00 — «Электр чироқлари ватани». Бадиий фильм. 10.35 — «Вектор» халқ рақс ансамблининг концерти. 10.55 — Ҳужжатли фильмлар. 11.35 ва 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Ҳужжатли фильмлар. 17.05 — Донецк медицина институтининг халқ чолғу оркестри чалади. 17.30 — Дастхат. 18.45 — Телеочерк. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Ёшлар ва қайта қуриш. 20.00 — Дунё воқеалари. 20.20 — «Мени шундайлигимча ёдда сақланг». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Талабларингизга биноан учрашув. 24.00 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — «Коломийка» халқ ашула ва рақс ансамблининг концерти. 9.50 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.20 — Фильм-концерт. 11.05 — Болалар учун фильм. 12.10 — Испан тили. 12.40 — Вильнюс квартети чалади. 13.00 — «Резидент» операциясининг тугатилиши». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 15.20 — Львов архитектураси. 16.10 — XXI асрга экспедиция. 17.10 ва 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ритмик гимнастика. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.35 — Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Реклама. 20.50 — Телефильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Резидент» операциясининг тугатилиши». Бадиий фильм. 1-серия. 23,25 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ҳужжатли фильм. 16.45 — Телефильм. 17.00 — Сиз севган қаҳрамонлар. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Янги йил қувончлари. 19.00 — Амалдаги интернационализм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фан уфқлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбек куйларидан концерт. 21.10 — Долзарб вазифа. 21.30 — Время. 22.05 — «Дардисар». Видеофильм. 1-қисм.

УзТВ-II. 19.35 — Болалар учун фильм. 20.50 — Реклама. 21.00 — Иқтисодий ислоҳот ва қайта қуриш. 21.30 — Время. **Душанба.** 22.15 — «Тунлар ва кунлар». Бадиий фильм. 2-серия.

8 январь, жума

МТ-I. 7.00 — 120 минут. 9.00 — Болаларга ҳашпонлар ҳақида. 9.30 — «Мени шундайлигимча ёдда сақланг». Бадиий фильм. 1-серия. 10.35 — Қайта қуриш: тажриба ва муаммолар. 11.15 — Фильм-концерт. 12.05 ва 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Телефильм. 17.15 — Кремлнинг Съездлар саройида Янги йил арча байрами. 18.05 — Демократияга ўрганмоқдамиз. 18.35 — Мультфильмлар. 19.05 — Волгоград телевидение студиясининг программаси. 20.00 — Дунё воқеалари. 20.20 — «Мени шундайлигимча ёдда сақланг». Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Будапешт калейдоскопи. 23.30 — Телефильм. 23.50 — Нигоҳ.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.20 — Хабаровск филармониясининг камер оркестри чалади. 10.45 — Мультфильмлар. 11.15 — «Ўткинчи бўлишни истамайман». Бадиий фильм. 12.20 — Инглиз тили. 12.50 — Фильм-концерт. 13.10 — «Резидент» операциясининг тугатилиши». Бадиий фильм. 2-серия. 14.20 — Адабий портрет. 15.20 — Биз ҳорда куйлашни хоҳлаймиз. 16.00 — XXI асрга экспедиция. 17.00 ва 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Телефильм. 19.15 — Реклама. 19.20 — Ўтган йилларнинг севимли куйлари. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Резидент» операциясининг тугатилиши». Бадиий фильм. 2-серия. 23.25 — Баскетбол. «Динамо» — «Калев». 00.05 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Ҳужжатли фильм. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Телефильм. 16.45 — Телефильм. 16.55 — Болалар учун фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Болалар учун фильм. 18.45 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Қайта қуриш қирралари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Деҳқоним менинг. Музикали программа. 21.30 — Время. 22.05 — «Дардисар». Видеофильм. 2-қисм. 23.05 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.30 — Болалар учун фильм. 20.35 — Ритмик гимнастика. 21.00 — Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши. 21.30 — Время. **Фрунзе:** 22.15 — «Оқ маликанинг юриши». Бадиий фильм.

9 январь, шанба

МТ-I. 7.00 — 120 минут. 9.00 — Нега ва нима учун? 9.30 — «Мени шундайлигимча ёдда сақланг». Бадиий фильм. 2-серия. 10.40 — Биз қандай дам оляпмиз? 11.15 — Архитектура ва жамият. 11.45 — Янги йил тароналари. 12.05 — Дунё воқеалари. 12.25 — Телефильм. 13.25 — Социализм мамлакатларида 14.00 — Шанба — ота оналар куни. 15.30 — Камалак. 16.10 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 16.40 — «Зебо» ансамбли рақсга тушади. 17.20 — Ҳужжатли фильм. 18.10 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — «Қизил майдон». Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Ю. Визбор ижоди ҳақида. 23.25 — «Ярим тунгача ва ярим тундан сўнг».

МТ-II. 8.30 — Гимнастика. 8.45 — Студия таништиради: «Курантлар». 9.30 — Андерсен эртаклари. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.15 — Здоровье. 12.00 — Илмий-оммабоп фильм. 12.25 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 13.00 — Ҳайвонот оламида. 14.00 — Новаторлар ва консерваторлар. 14.45 — Агар сизга... 15.30 — «Русская зима» Бутуниттифоқ санъат фестивалининг концерти. 16.30 — Кичик шаҳзода. 18.00 — Чанғи спорти. 19.00 — С. Прокофьев. 5-симфония. 19.50 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.35 — Баскетбол. СССР чемпионати. 21.15 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Инсон институти. 23.15 — Леонид Андреев. Ҳаёти ва ижоди. 01.10 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Ҳужжатли фильм. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ҳужжатли фильмлар. 9.00 — Музикали палитра. 9.30 — Врач маслаҳати. 9.40 — «Москва вақти». Бадиий фильм. 11.00 — Инсон ва табиат. 11.30 — Ўсмирлар учун кўрсатув. 12.45 — В. И. Лениннинг назарий мероси. 13.15 — Спорт шарҳи. 14.00 — Йўл ҳаракати қоидаларини ўрганамиз. 17.55 — Болалар учун телетеатр. 19.00 — Ота-оналар университети. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Кинокўрсатув. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Эстрада концерти. 21.30 — Время. 22.05 — «Имкон». Кинокомедия. 23.30 — Тунги информацион дам олиш программаси.

УзТВ-II. Душанба: 18.05 — Жаҳон бир ҳафта ичида. 18.20 — Реклама. 18.45 — Шеърият дақиқатлари. 19.00 — Новости. 19.20 — Здоровье. 20.20 — Ахбор. 20.55 — А. Лоҳутий туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган концерт. 21.30 — Время. 22.15 — А. Лоҳутий туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган концертнинг давоми. 22.55 — Телефильм.

10 январь, якшанба

МТ-I. 8.30 — Янгиликлар. 8.45 — Ритмик гимнастика. 9.30 — Телефильм. 9.50 — Спортлото. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.30 — Тонгги почта. 12.00 — Саёҳатчилар клуби. 13.00 — Музикали киоск. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари 14.30 — Здоровье. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Бизнинг қарзлар. Телеальманах. 17.00 — Камалак. 17.25 — «Олтин ғоз». Бадиий фильм 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Илмий-оммабоп фильм. 19.55 — «Қисқа учрашувлар». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 Эстрада концерти. 23.35 — Янгиликлар. 23.40 — Баскетбол шарҳи.

МТ-II. 8.30 — Зарядкага сафланинг 8.45 — Сиз яратган боғ. 9.20 — М. В. Ломоносов — адиб. 10.25 — Ўқитувчи дарсига... 11.00 — «Билим» кинозали. 12.00 — Саёҳатчилар клуби. 13.05 — Иқтисодий билимлар асослари. 13.40 — Илмий-оммабоп фильм. 14.00 — Ибтидосидан бошлаймиз. 14.30 — «Мен — терговчи». Бадиий фильм. 15.55 — Футбол. Халқаро ўсмирлар турнири. СССР-I—ХХР. 16.35 — Очиқ рояль. 17.05 — Бизнинг уй. 17.35 — Телевизион музикали абонемент. 18.25 — Марафон. 19.55 — Камалак. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Тўпли хоккей. Ўртоқлик учрашуви. Швеция — СССР. 21.30 — Время. 22.05 — «Шипка қаҳрамонлари». Бадиий фильм. 24.00 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Ҳужжатли фильм. 7.30 — Ахборот 7.50 — Ҳужжатли фильмлар. 9.00 — Биргаликда куйлаймиз. 9.20 — Истеъдод. 9.40 — Муздаги жилолар. 10.10 — Ягона оилада. 11.20 — Шахмат мактаби. 11.50 Бойчечак. 12.20 — Оддий аскарлар. 13.50 — Тунги информацион — дам олиш программаси. 15.20 — Реклама. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — «Қароқчилар ороли». Телеспектакль. 2-қисм. 19.00 — Туб ислоҳот: янги йилга нималар билан кириб келяпмиз! 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Илмий-оммабоп программа. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дам олиш концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Назм ва наво.

УзТВ-II. Фрунзе: 15.50 — Мультфильмлар. 16.30 — Қирғизча сўзлашишни ўрганяпмиз. 16.40 — Новинки. 18.00 — Ёшлар ижоди. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Бу сен, Қирғизистон. 19.25 — Эстрада куйлари, оҳанглари. 20.05 — Тақдир. Телеочерк. 20.30 — Қирғизистон халқ ёзувчиси Ч. Айтматов билан суҳбат. 21.30 — Время. 22.15 — Комик фильмлар экрани. «Йигит, ҳар доим йигитда!».

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

Р. — 10505. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 2. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12